

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
STYCZEŃ 2018**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 352

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2018

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 352. W badaniu uczestniczyło 291 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	11
	1) Produkcja	11
	2) Zamówienia	13
	3) Zamówienia eksportowe	15
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	17
	5) Ceny	19
	6) Zatrudnienie	21
	7) Sytuacja finansowa	23
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	25
	9) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	27
	10) Konkurencyjność towarów zagranicznych	29
	11) Bariery działalności gospodarczej	31
III.	SUMMARY	32

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Podobnie jak w grudniu, wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zmniejszyła się w styczniu o 2,5 pkt (do poziomu -0,7 pkt). Wciąż jest jednak wyższa od wartości sprzed roku (o 5,0 pkt). Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury obniżyła się w ciągu miesiąca o 3,0 pkt i wynosi obecnie -1,5 pkt. Jest wyższa niż przed rokiem o 4,6 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika zwiększyła się o 0,8 pkt do poziomu 7,3 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 9,8 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury odnotowały przedsiębiorstwa duże, zatrudniające od 251 do 500 i ponad 500 pracowników. Wzrosty wartości wskaźnika koniunktury dla tych grup wyniosły, odpowiednio: 6,5 oraz 7,9 pkt. Dla przedsiębiorstw najmniejszych, zatrudniających do 50 pracowników, wartość wskaźnika nie zmieniła się, natomiast w grupie zatrudnienia od 51 do 250 pracowników obniżyła się o 13,9 pkt. Najwyższą wartość, 16,9 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw największych, zatrudniających ponad 500 pracowników, a najniższą, -6,3 pkt, dla przedsiębiorstw najmniejszych, zatrudniających nie więcej niż 50 pracowników.

3. W przekroju według głównych grup produktowych spadki wartości wskaźnika koniunktury odnotowano w grupach przedsiębiorstw produkujących trwałe i nietrwałe dobra konsumpcyjne. Wyniosły one, odpowiednio: 8,3 i 7,5 pkt. W pozostałych grupach miały miejsce wzrosty wartości wskaźnika. W grupie przedsiębiorstw produkujących półprodukty wyniósł on 1,6 pkt, zaś w grupie producentów dóbr inwestycyjnych 1,8 pkt. Najwyższą wartość, 10,3 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw wytwarzających dobra inwestycyjne, a najniższą, -11,1 pkt, dla producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku.

4. W przekroju przestrzennym poprawa koniunktury miała miejsce w dwóch makroregionach: południowo-zachodnim i północnym. Wartości wskaźnika koniunktury zwiększyły się o, odpowiednio: 5,5 i 0,2 pkt. W pozostałych makroregionach koniunktura pogorszyła się. Najbardziej w województwie mazowieckim. Najwyższą wartość, 4,4 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla makroregionu południowego, a najniższą, -12,2 pkt, dla makroregionu centralnego.

5. Podobnie jak w grudniu, wyniki styczniowej edycji badania są typowe dla tej pory roku. Spadki wartości zarówno sald jak i wskaźnika koniunktury są skutkiem negatywnego oddziaływania czynników sezonowych. Skutki tego oddziaływania widoczne są zwłaszcza w ocenach firm prywatnych. Przedsiębiorstwa publiczne okazują niespotykany o tej porze roku optymizm, ujawniający się zwłaszcza w wartościach sald odpowiedzi na pytania o wielkości produkcji i zamówień. Przewidywania, zwłaszcza firm prywatnych, dotyczące najbliższych miesięcy są umiarkowanie optymistyczne.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmniejszyła się w skali miesiąca o 3,9 pkt i wynosi -1,7 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 9,4 pkt. O spadku wielkości produkcji informują tylko firmy prywatne. Publiczne odnotowały jej wzrost. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości produkcji miał miejsce u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda obniżyła się o 17,1 pkt), a wzrost odnotowano tylko w produkcji półproduktów (o 3,1 pkt). Firmy zamierzają zwiększyć wielkość produkcji w nadchodzących miesiącach.

7. Styczeń był drugim miesiącem z rzędu, w którym przetwórcy otrzymali mniejsze zamówienia. Wartość salda obniżyła się o 6,7 pkt do wysokości -9,3 pkt. Jest jednak wciąż wyższa od wartości sprzed roku (o 12,8 pkt). Spadek zamówień odnotowały tylko firmy prywatne. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek zamówień miał miejsce w produkcji

nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda zmniejszyła się o 24 pkt), a wzrost wystąpił jedynie u producentów dóbr inwestycyjnych (o 11,9 pkt). Przewidywany jest spadek zamówień w najbliższych miesiącach, lecz mniejszy od zanotowanego w styczniu.

8. Wielkość zamówień eksportowych również uległa zmniejszeniu. Spadek wartości salda był jednak niewielki; wyniósł 1,0 punkt (do poziomu -11,2 pkt). Tak jak w przypadku zamówień ogółem, spadek zamówień eksportowych odnotowały tylko firmy prywatne. W skali roku wartość salda ogółem zwiększyła się o 9,3 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek zamówień eksportowych odnotowano w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda niższa niż w grudniu 2017 r. o 12,8 pkt), a największy wzrost w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 9,9 pkt). Ankietowani spodziewają się spadku zamówień eksportowych w kolejnych miesiącach, mniejszego jednak od zanotowanego w styczniu.

9. Poziom zapasów zwiększył się; wartość salda wzrosła o 3,6 pkt. O wzroście zapasów informują producenci z obu sektorów własnościowych. Obecna wartość salda (2,0 pkt) jest wyższa od wartości sprzed roku o 4,7 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zapasów miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda jest wyższa od wartości sprzed miesiąca o 4,7 pkt), a spadek zanotowano wyłącznie w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 18,5 pkt). Przewidywane jest zmniejszenie się zapasów w najbliższym okresie.

10. Opinie na temat zmian cen wyrobów gotowych są odmienne – firmy prywatne informują o spadku tempa wzrostu cen ich produktów, a przedsiębiorstwa publiczne odnotowały znaczny wzrost cen. Obecna wartość salda ogółem (6,2 pkt) jest niższa od wartości sprzed miesiąca o 0,5 pkt i od wartości sprzed roku o 2,1 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek poziomu cen miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się aż o 23,8 pkt), a największy wzrost w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 15,4 pkt). Firmy z obu sektorów własnościowych spodziewają się wzrostu cen ich wyrobów w nadchodzących miesiącach.

11. Spadło zatrudnienie. Wartość salda zmniejszyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 4,4 pkt i wynosi -3,8 pkt. Mimo to jest wyższa od wartości sprzed roku o 0,3 pkt. Spadek zatrudnienia odnotowały tylko firmy prywatne. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek zatrudnienia miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się aż o 57,1 pkt). Prognozowany jest wzrost zatrudnienia w następnych miesiącach.

12. Pogorszyła się sytuacja finansowa przedsiębiorstw przemysłowych. Informują o tym zarówno firmy publiczne jak i prywatne. Wartość salda zmniejszyła się w ciągu miesiąca o 11 pkt i wynosi -9,2 pkt. Wciąż jest jednak wyższa od wartości sprzed roku (o 2,6 pkt). W przekroju według głównych grup produktowych największe pogorszenie się sytuacji finansowej miało miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się aż o 63,1 pkt). Firmy spodziewają się, że ich sytuacja finansowa w najbliższych miesiącach ulegnie pogorszeniu, lecz w mniejszym stopniu niż w styczniu.

13. Ankietowani gorzej oceniają sytuację gospodarczą w kraju. Saldo zmniejszyło swoją wartość w porównaniu z grudniem 2017 r. o 3,2 pkt. Obecna wartość salda (9,7 pkt) jest jednak o 25,7 pkt wyższa do wartości sprzed roku. Największe pogorszenie się opinii o stanie gospodarki odnotowano u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (spadek wartości salda o 44 punkty), a poprawę tylko u producentów półproduktów (o 1,7 pkt). Przewidywane jest dalsze pogorszenie się ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce w kolejnych miesiącach.

14. W porównaniu z październikiem 2017 r. zwiększyła się konkurencyjność towarów zagranicznych na rynku krajowym. Wartość salda jest wyższa o 4,2 pkt i wynosi 9,3 pkt. W ciągu

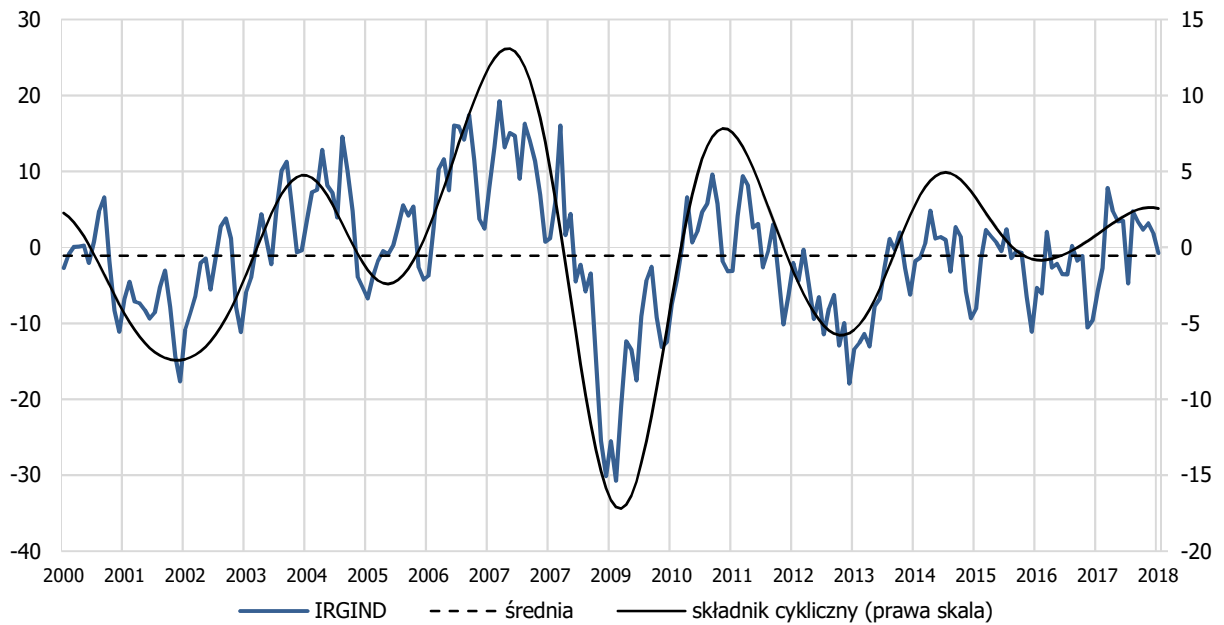
roku wartość salda wzrosła o 3,1 pkt. Przewidywany jest dalszy wzrost konkurencyjności towarów importowanych w następnym kwartale.

15. W ciągu kwartału aż o 5,4 punktu procentowego (do 70,3%) obniżył się stopień wykorzystania mocy produkcyjnych i przewidywany jest dalszy jego spadek w kolejnym kwartale (do 69,8%).

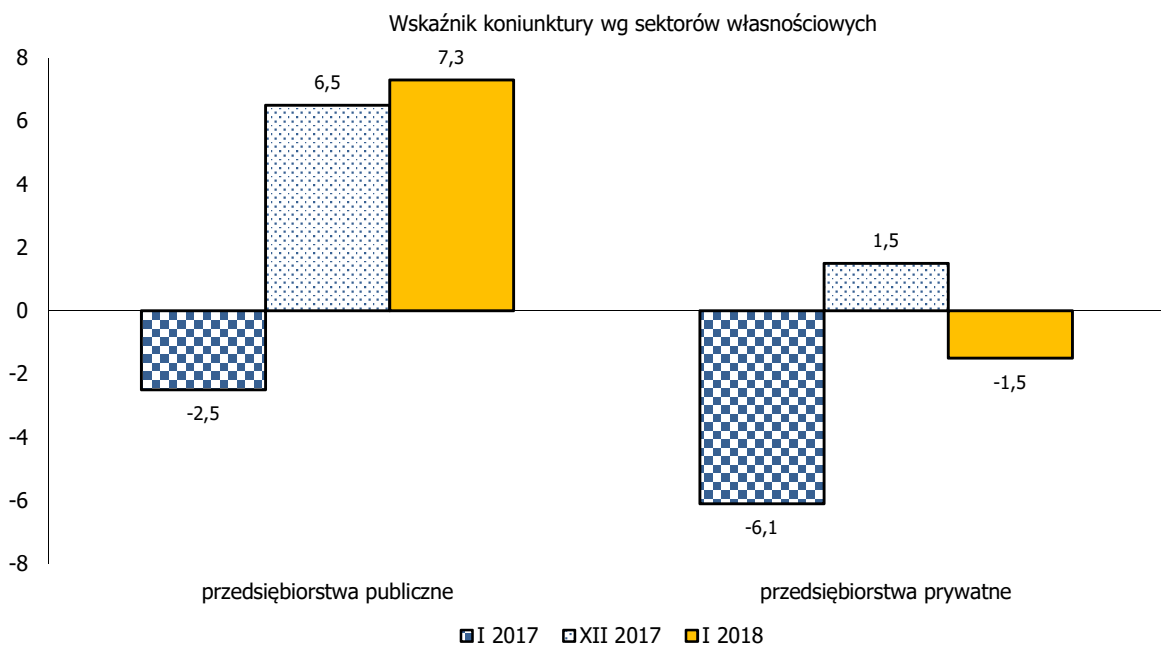
16. W ciągu kwartału zwiększyła się uciążliwość głównych barier działalności gospodarczej. O 5,4 punktów procentowych, do wysokości 51,3%, zwiększył się odsetek przedsiębiorstw narzekających na niedostateczny popyt krajowy. Bariera ta zajmuje ciągle pierwsze miejsce. Na kolejnych wymieniane są: wysokie obciążenia podatkowe (45,1%), niestabilność prawna (41,9%) oraz brak wykwalifikowanej siły roboczej (39,5%).

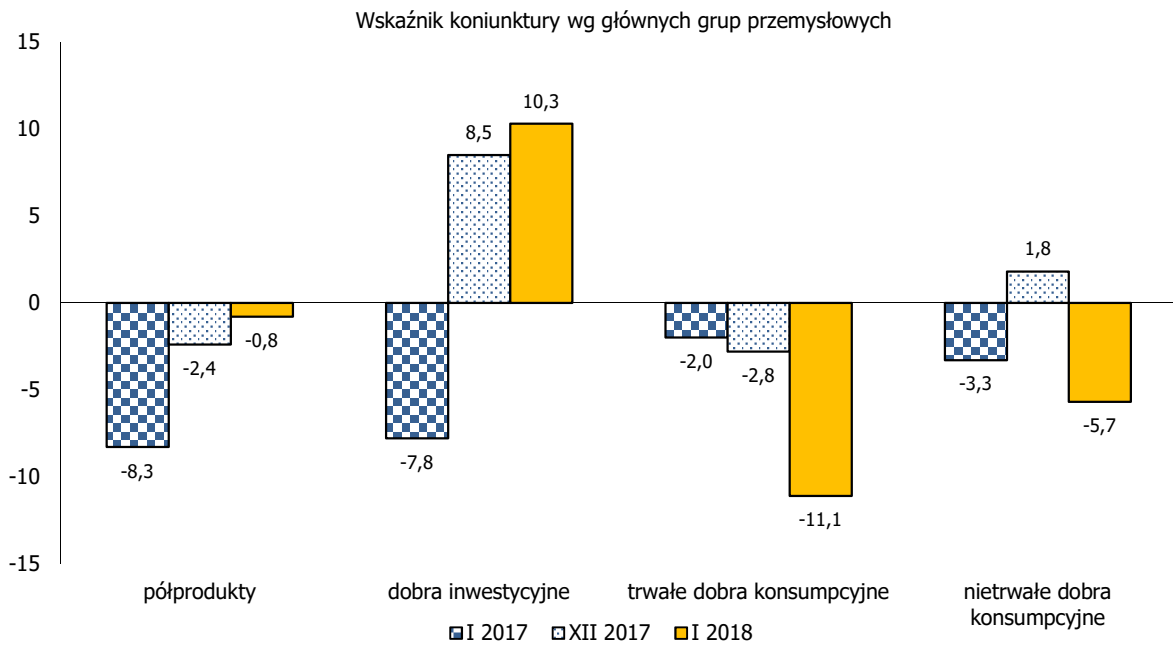
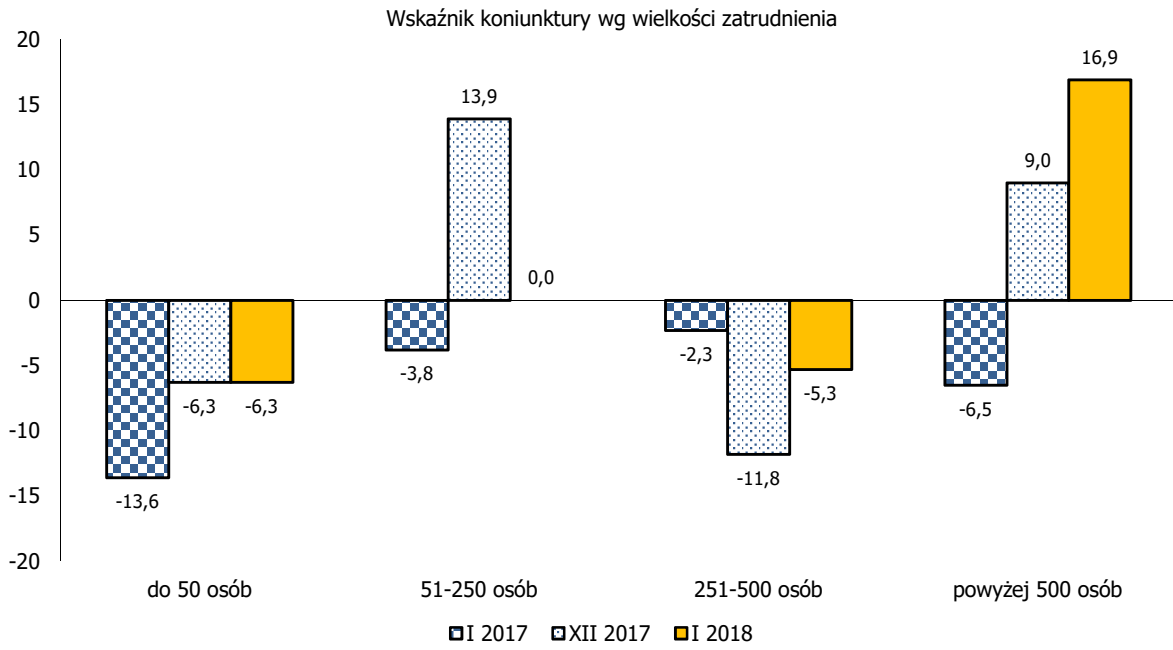
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

składowe salda	I'17	IX'17	X'17	XI'17	XII'17	I'18
1. wielkość produkcji – przewidywania	2,1	7,7	2,2	-0,2	6,5	9,0
2. wielkość zamówień – stan	-22,1	-1,3	2,6	6,0	-2,6	-9,1
3. zapasy - stan	-2,7	-3,7	-2,2	-3,8	-1,6	2,0
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	-5,8	3,4	2,3	3,2	1,8	-0,7

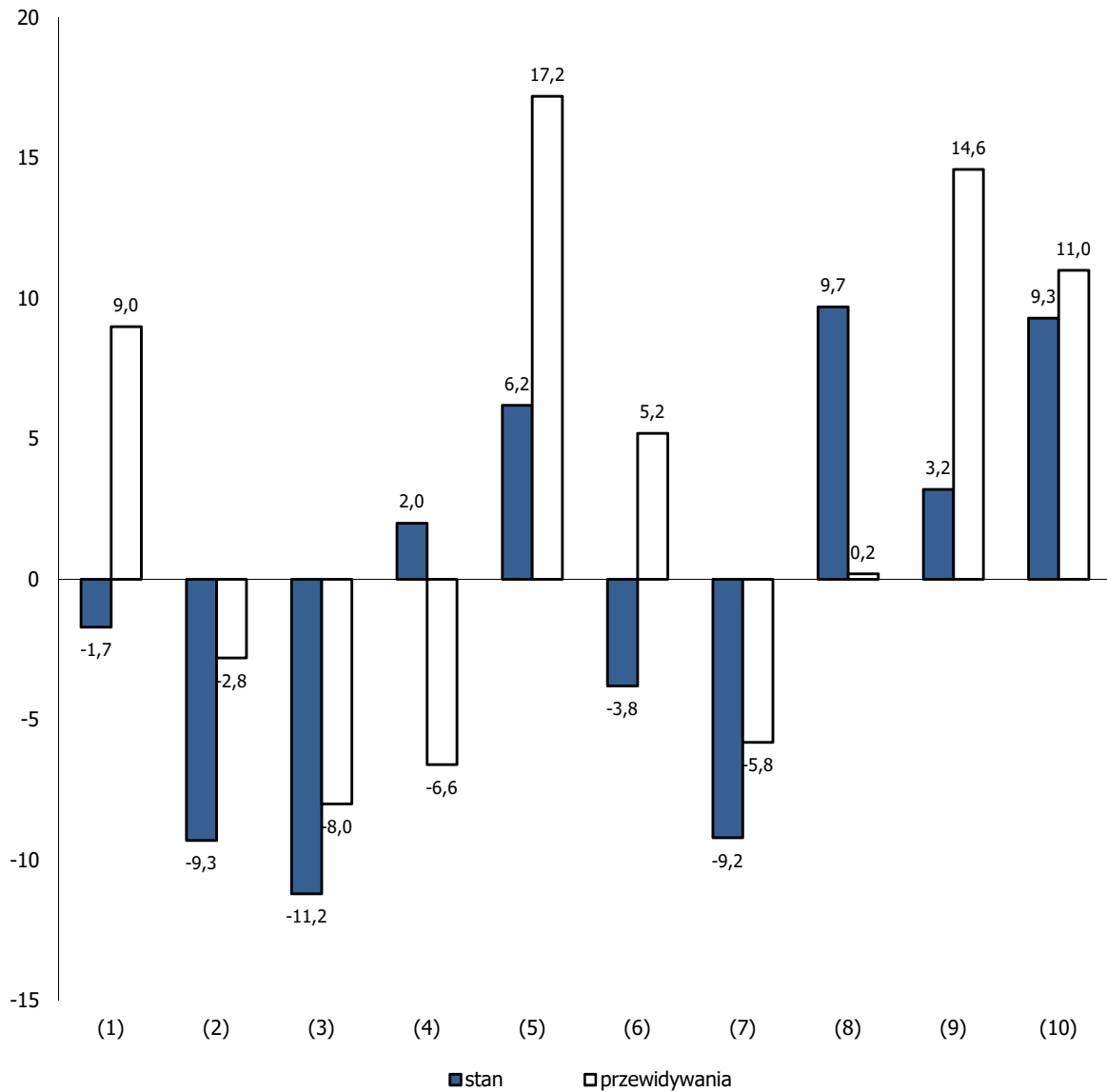

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	I'17	XII'17	I'18
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	-8,0	5,7	4,4
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	-0,8	5,7	2,9
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	-6,5	-7,8	-2,3
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	-11,6	2,6	2,8
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-6,8	-9,4	-12,2
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	0,1	5,7	0,5
Województwo mazowieckie	-6,4	1,9	-8,5

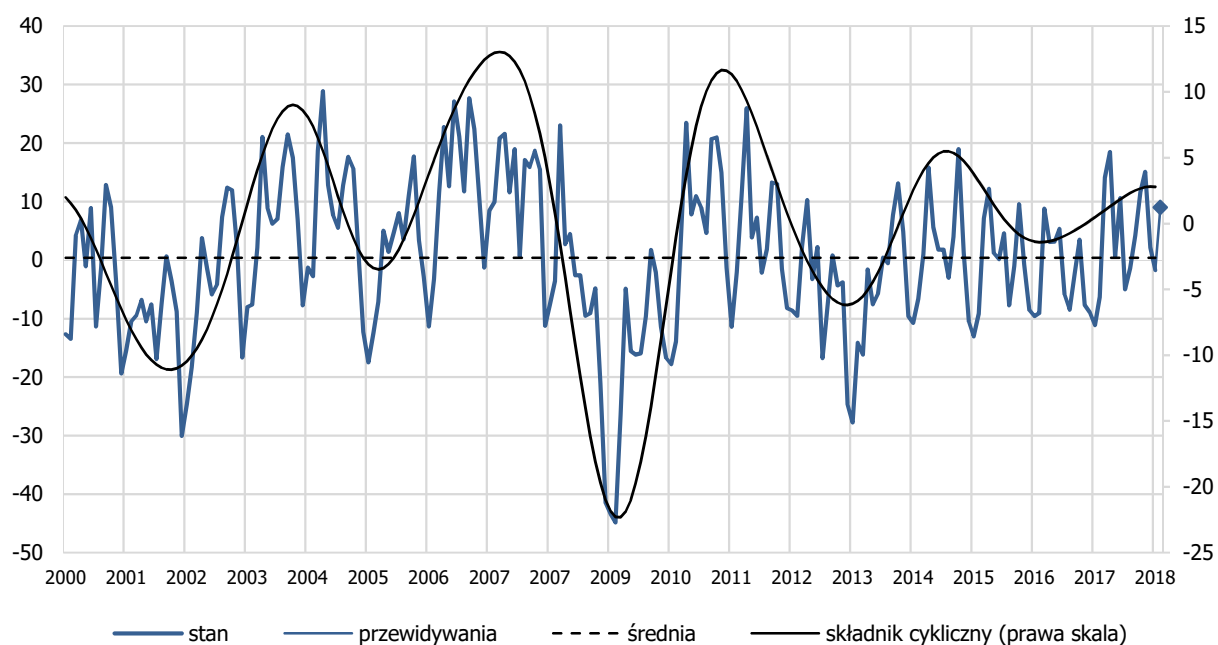
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

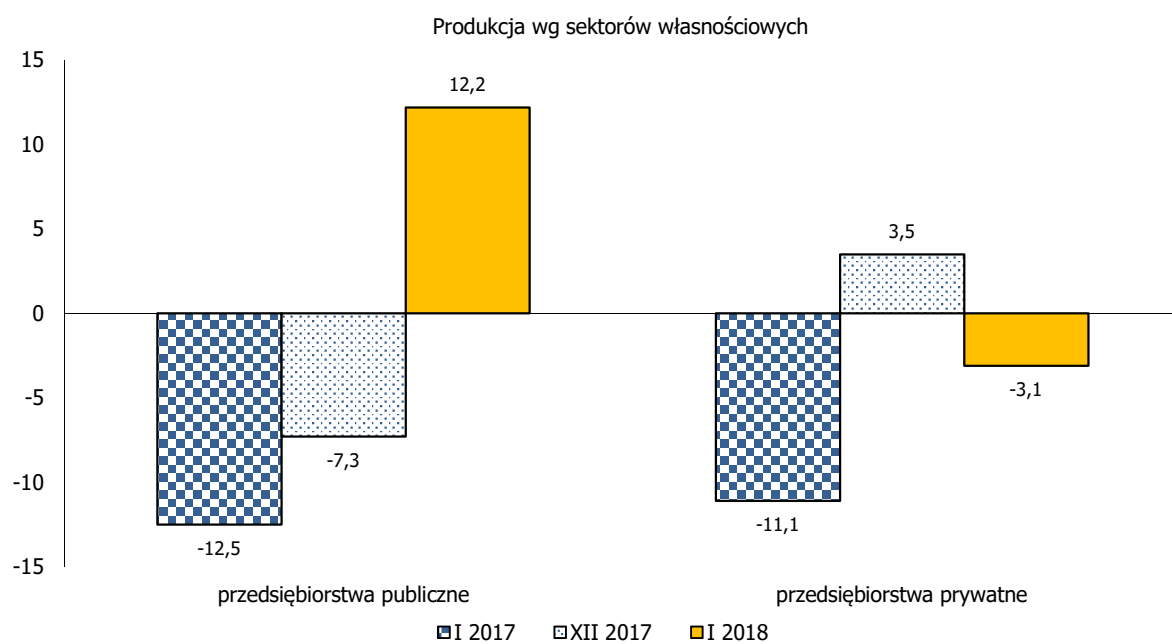
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (10) konkurencyjność towarów zagranicznych

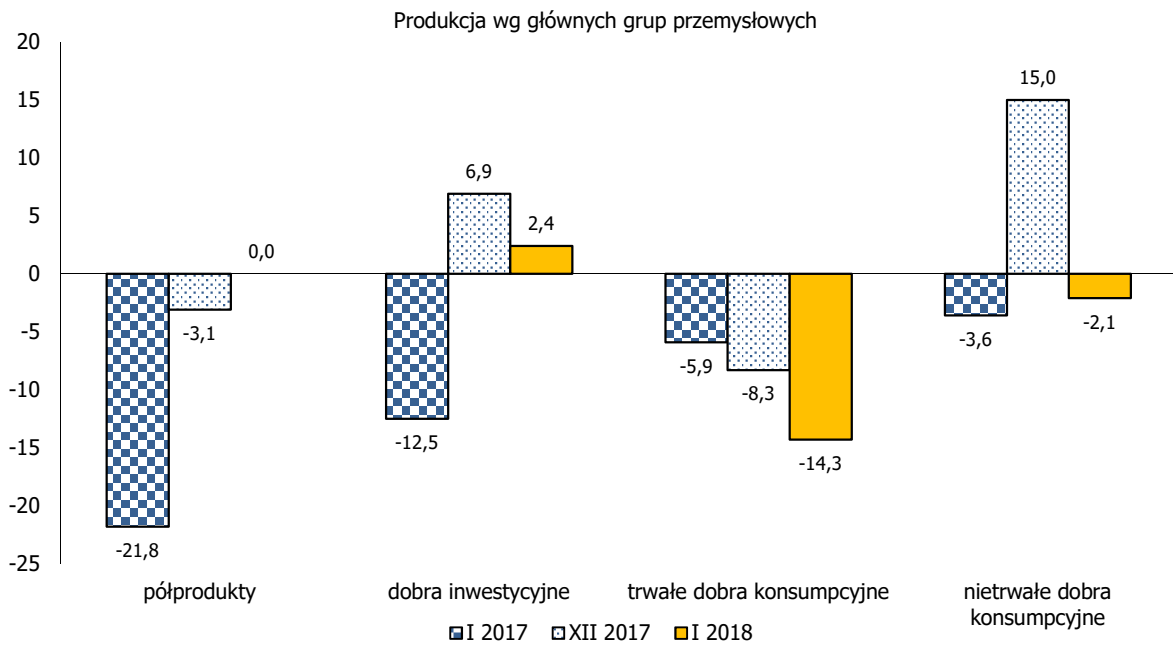
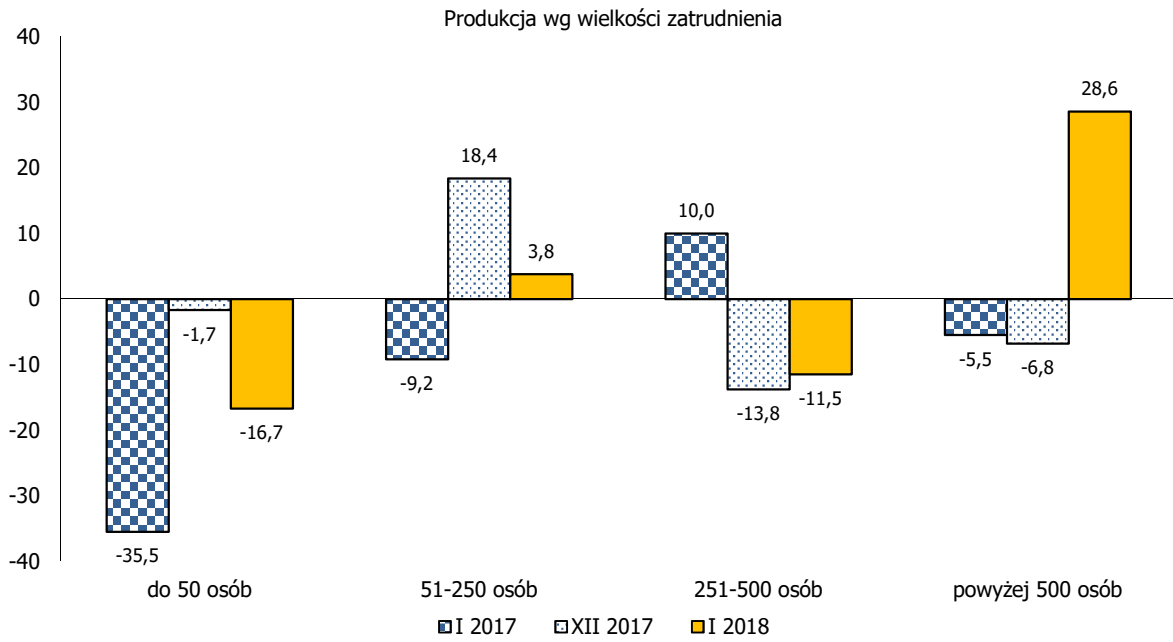
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

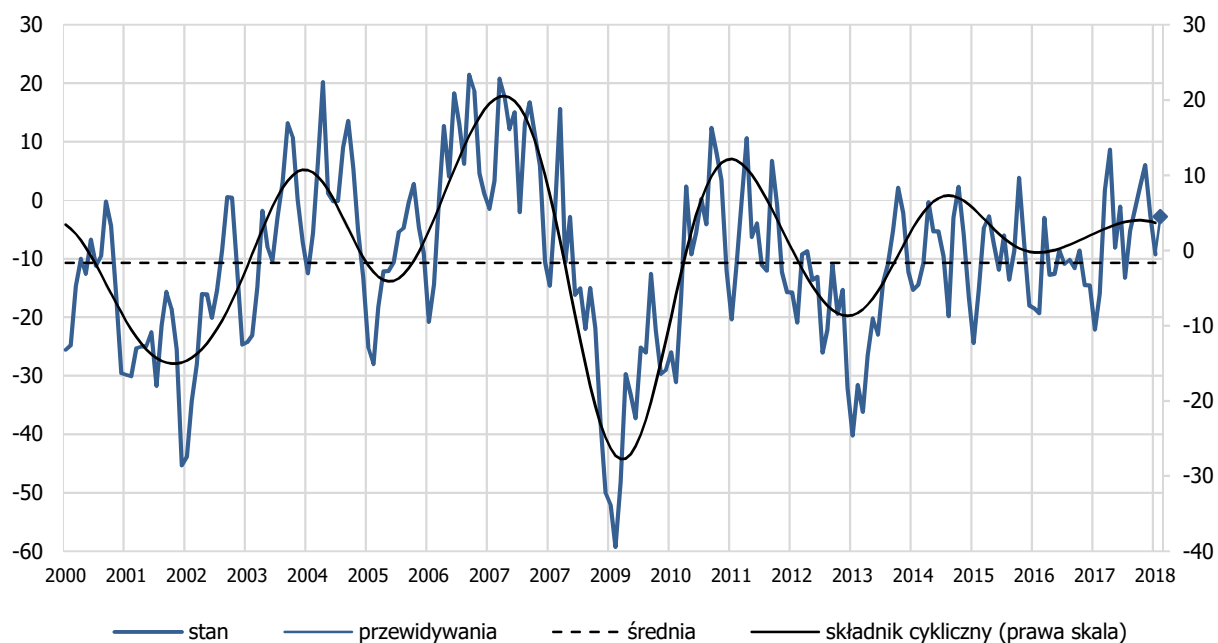

	I'17	X'17	XI'17	XII'17	I'18	przewidywania
wzrost	18,4	28,2	32,6	26,7	23,9	27,9
brak zmiany	52,2	55,2	49,8	48,7	50,4	53,2
spadek	29,5	16,6	17,6	24,6	25,6	18,9
saldo (1.-3.)	-11,1	11,6	15,1	2,2	-1,7	9,0

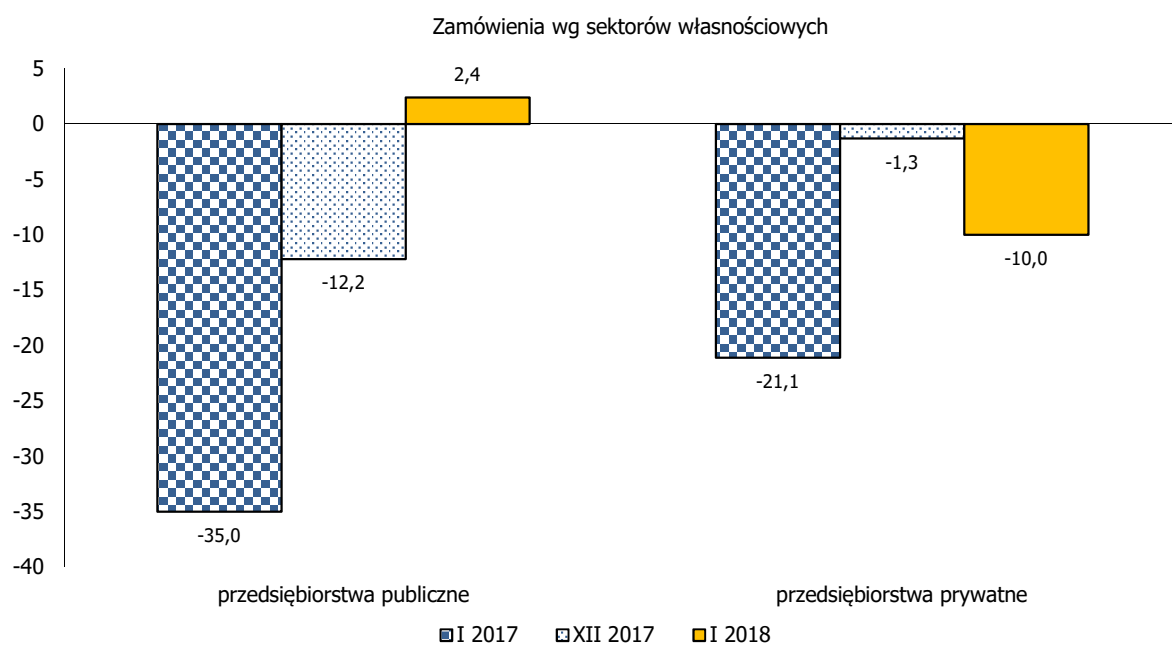

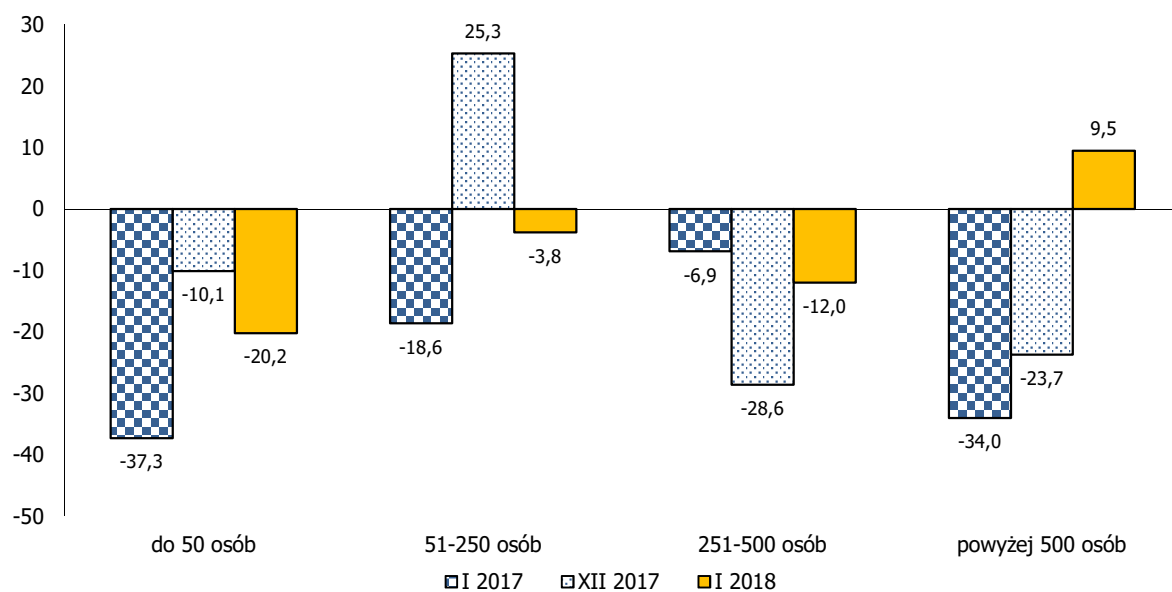
2) Zamówienia ogółem

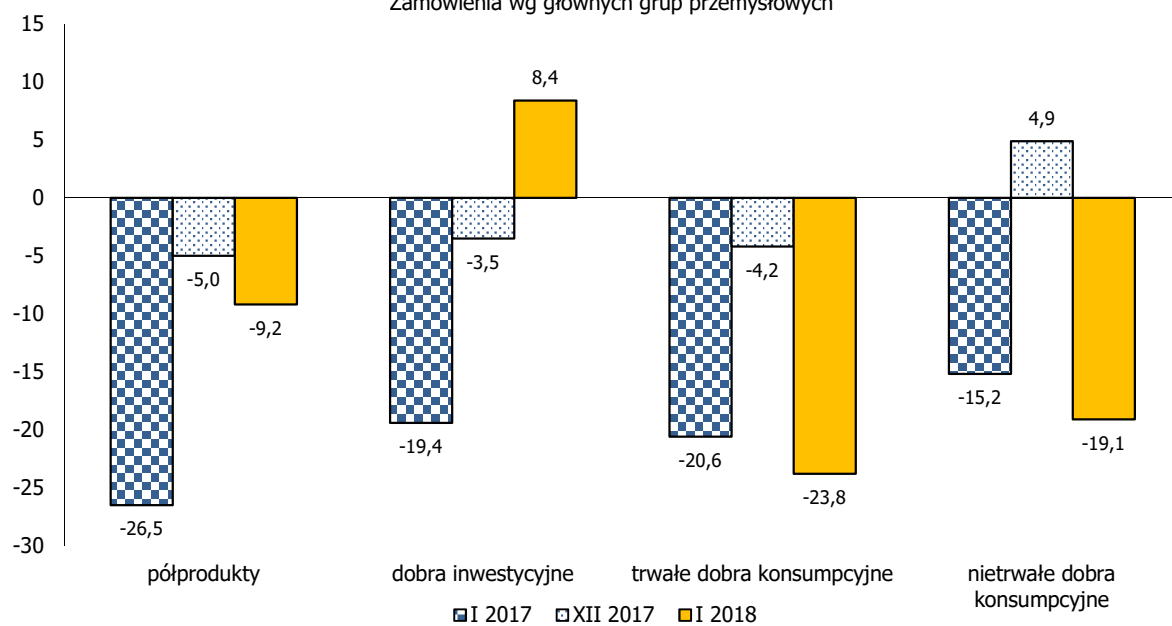
	I'17	X'17	XI'17	XII'17	I'18	przewidywania
wzrost	13,9	21,2	26,1	25,0	21,8	21,6
brak zmiany	50,1	60,2	53,7	47,4	47,2	53,9
spadek	36,0	18,6	20,1	27,6	31,0	24,5
saldo (1.-3.)	-22,1	2,6	6,0	-2,6	-9,3	-2,8

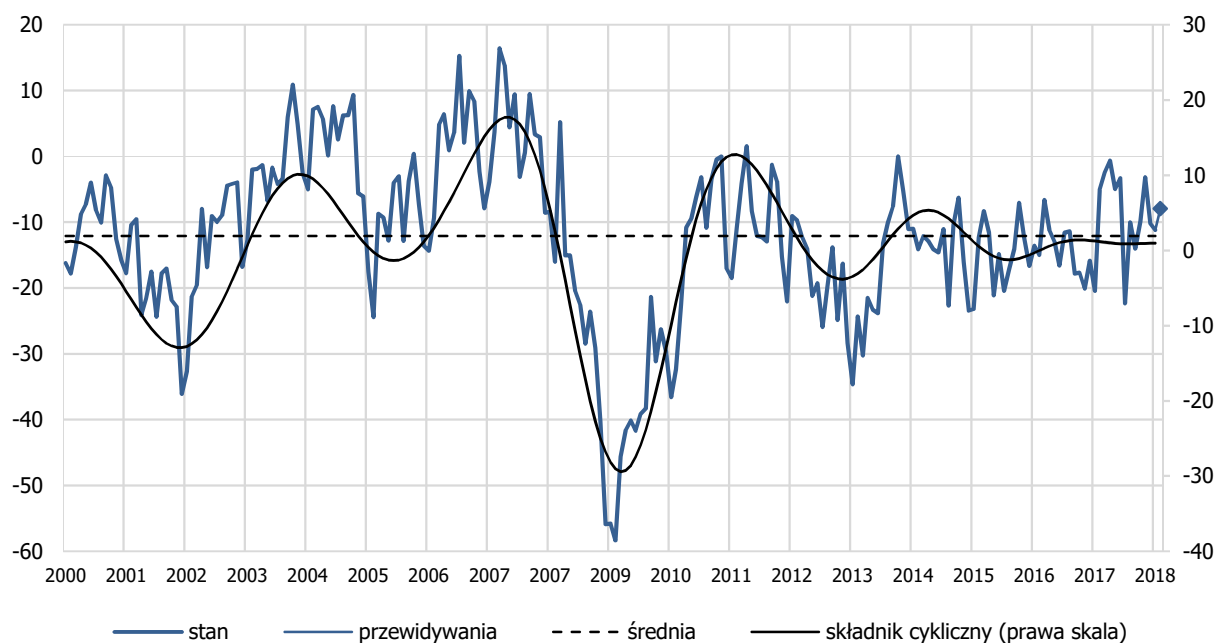
Zamówienia wg wielkości zatrudnienia

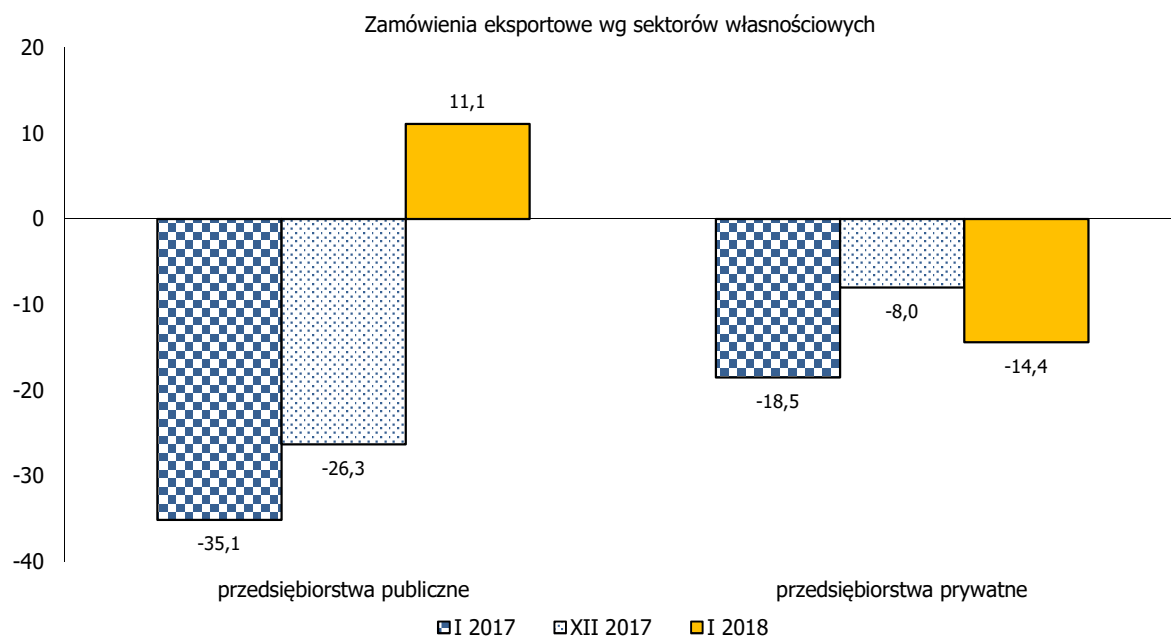
Zamówienia wg głównych grup przemysłowych

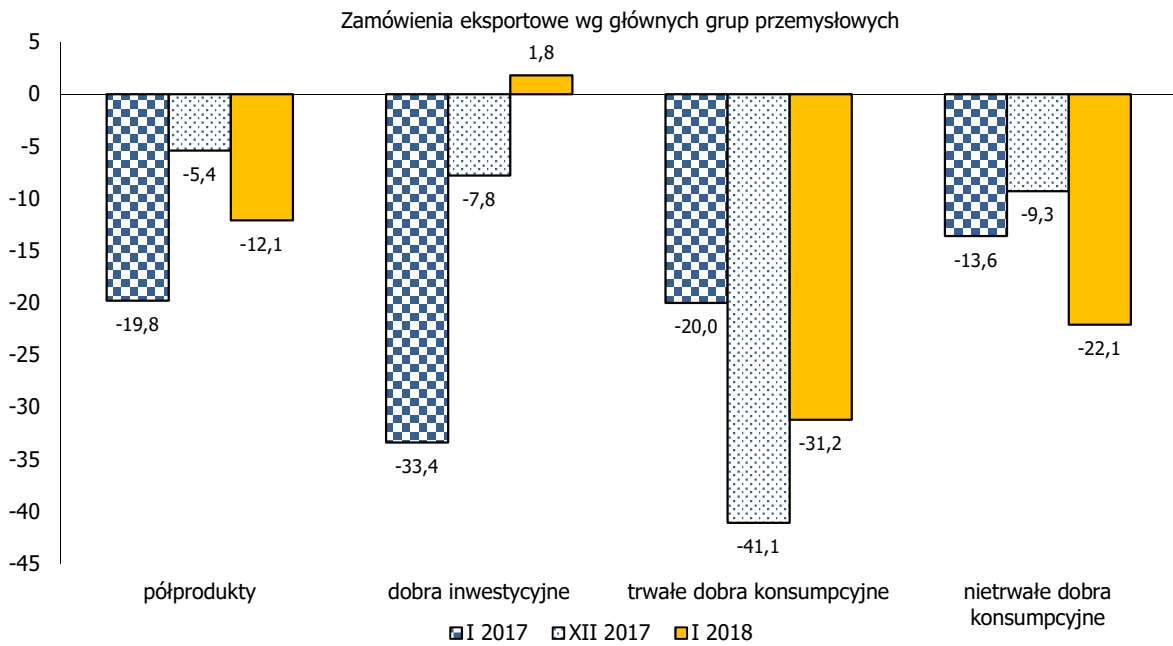
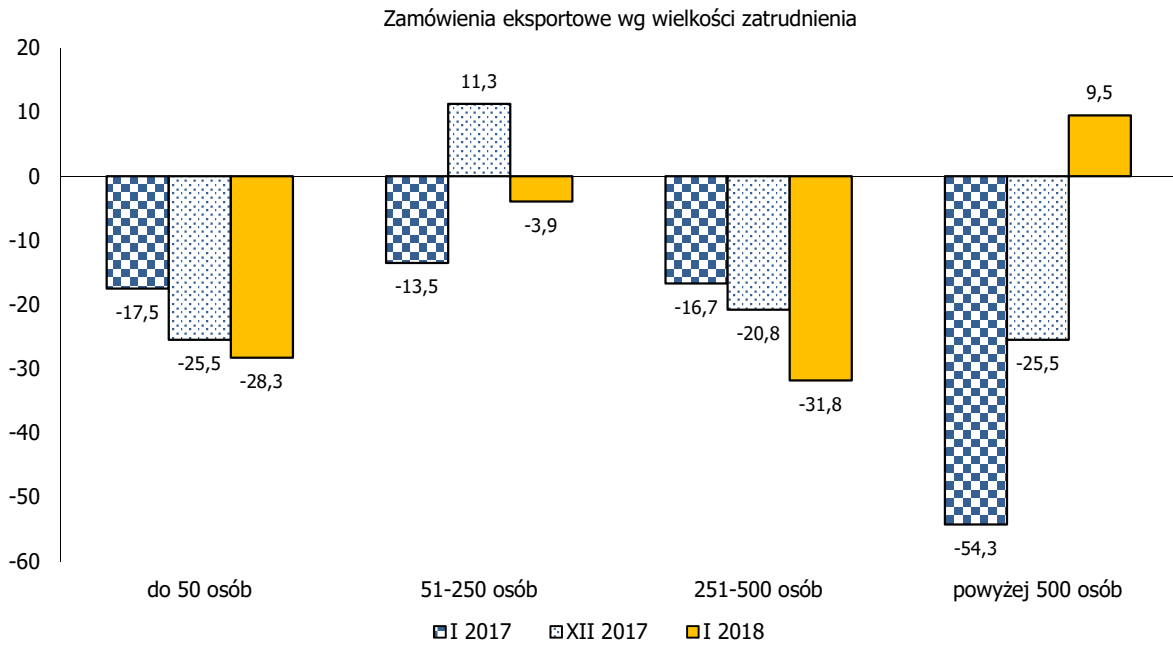

3) Zamówienia eksportowe

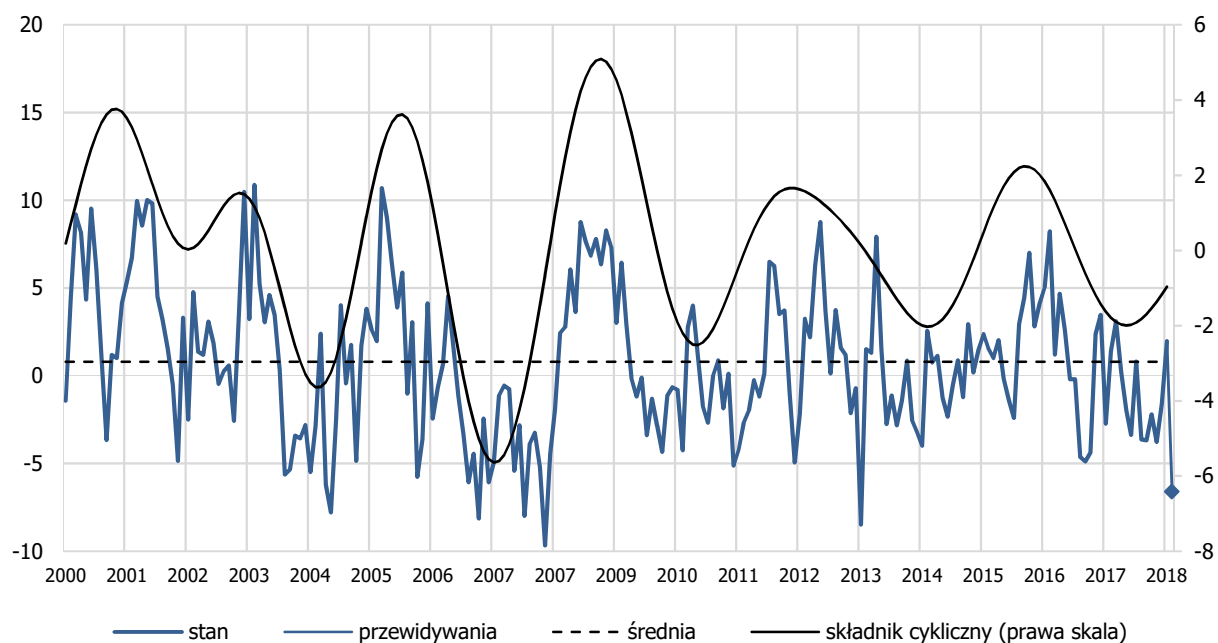

	I'17	X'17	XI'17	XII'17	I'18	przewidywania
wzrost	13,2	13,6	18,8	20,0	17,5	20,1
brak zmiany	53,1	63,0	59,1	49,8	53,8	51,9
spadek	33,6	23,5	22,0	30,2	28,7	28,0
nie dotyczy	44,0	48,5	48,6	50,2	54,2	52,2
saldo (1.-3.)	-20,4	-9,9	-3,2	-10,2	-11,2	-8,0

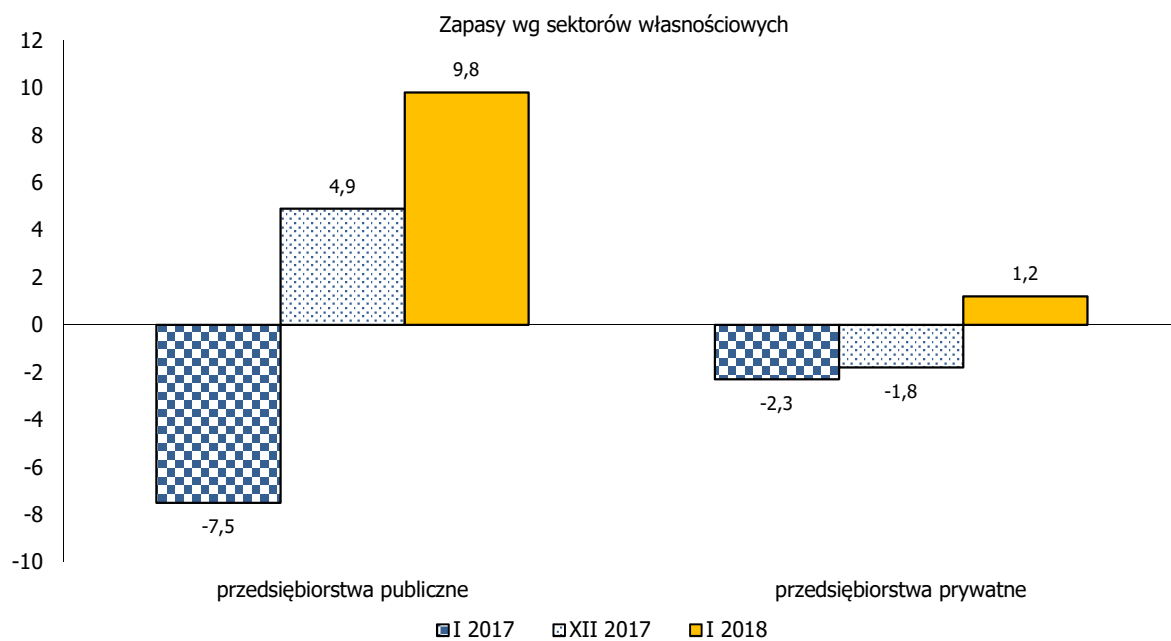

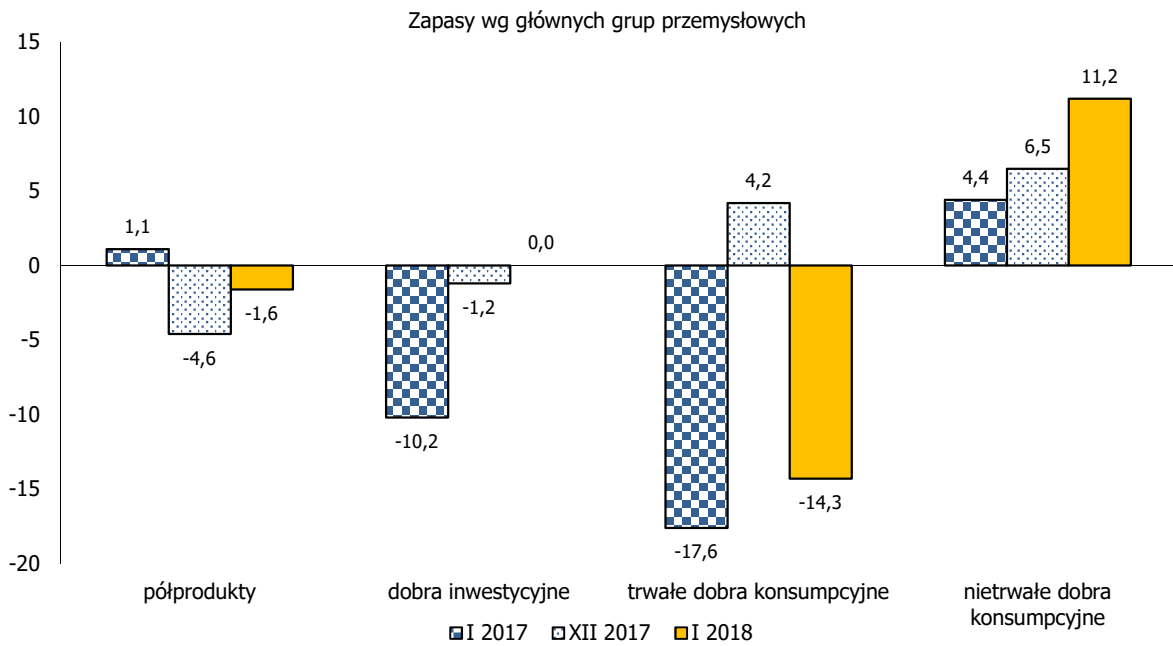
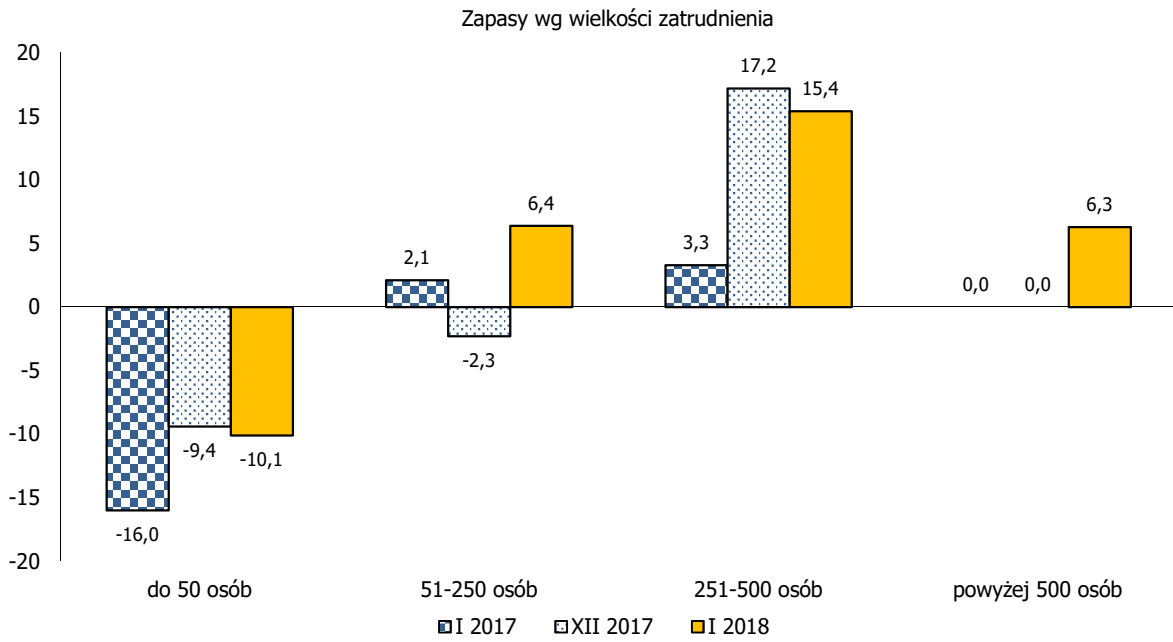

4) Zapasy

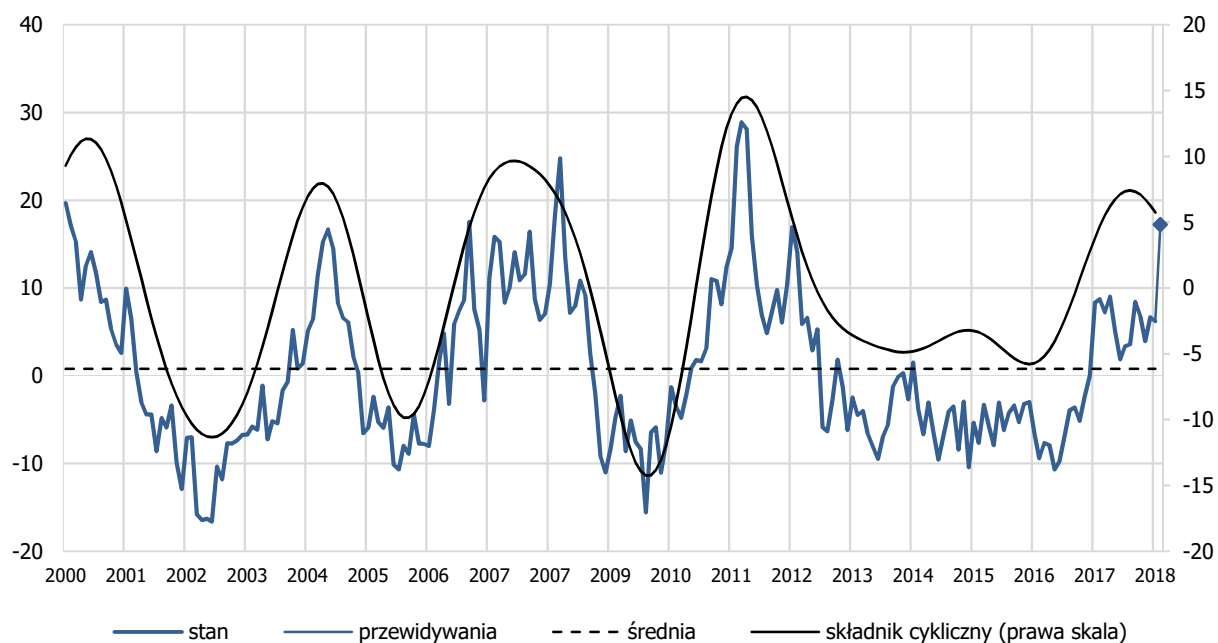

	I'17	X'17	XI'17	XII'17	I'18	przewidywania
wzrost	14,3	12,4	11,7	15,1	14,9	8,8
brak zmiany	68,7	73,0	72,7	68,2	72,2	75,8
spadek	17,0	14,6	15,5	16,7	12,9	15,4
saldo (1.-3.)	-2,7	-2,2	-3,8	-1,6	2,0	-6,6

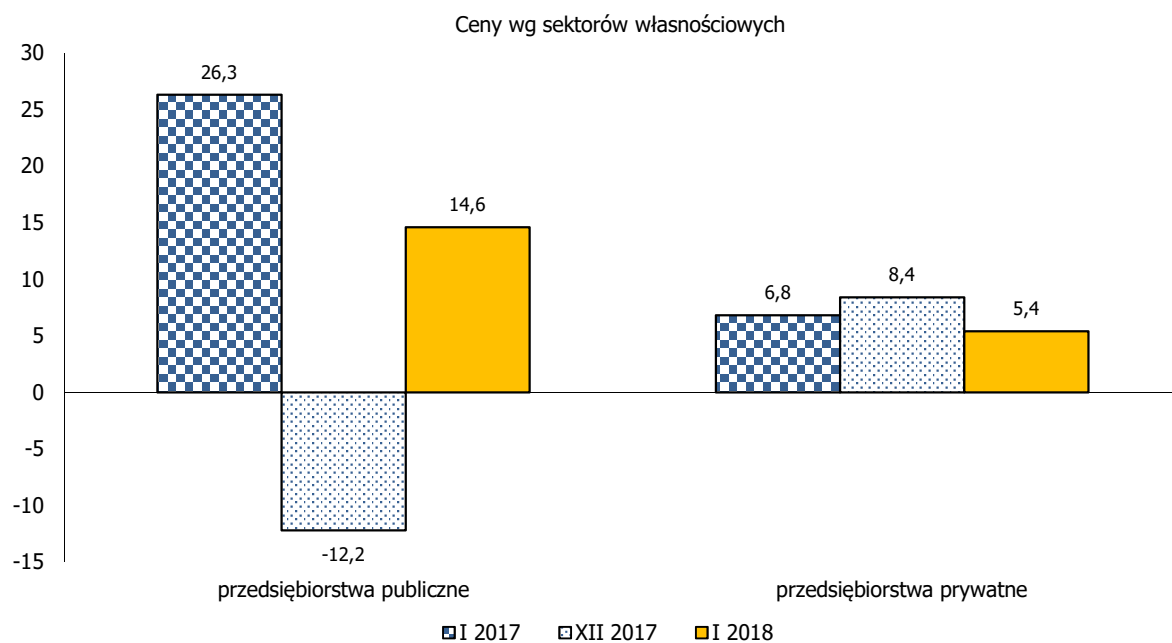

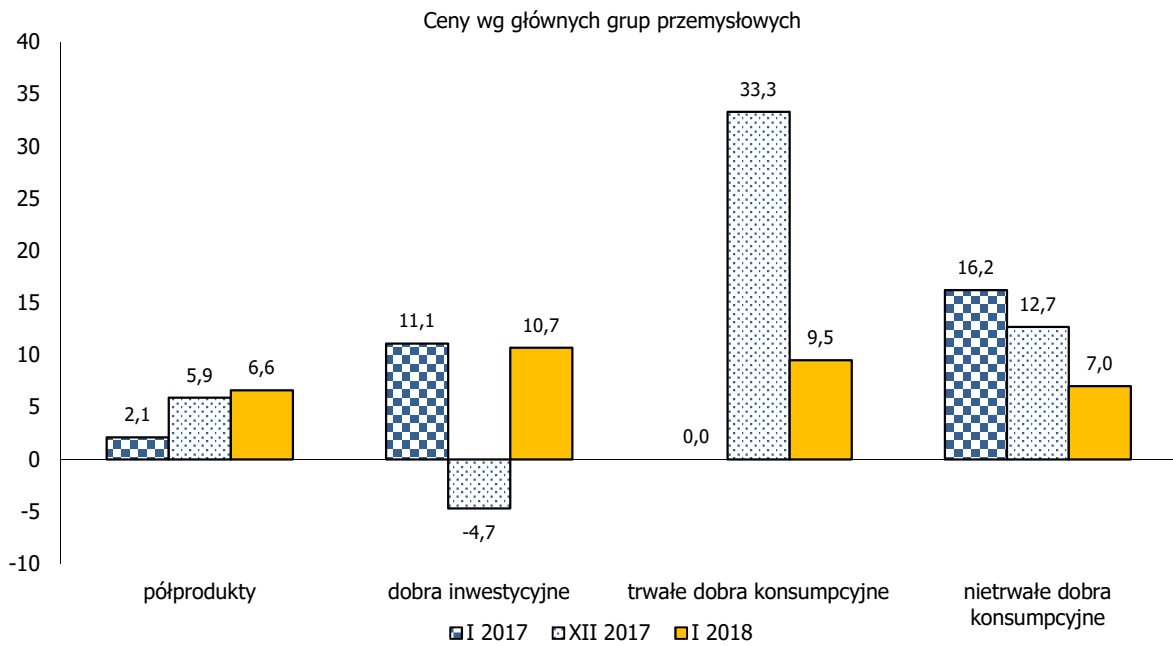
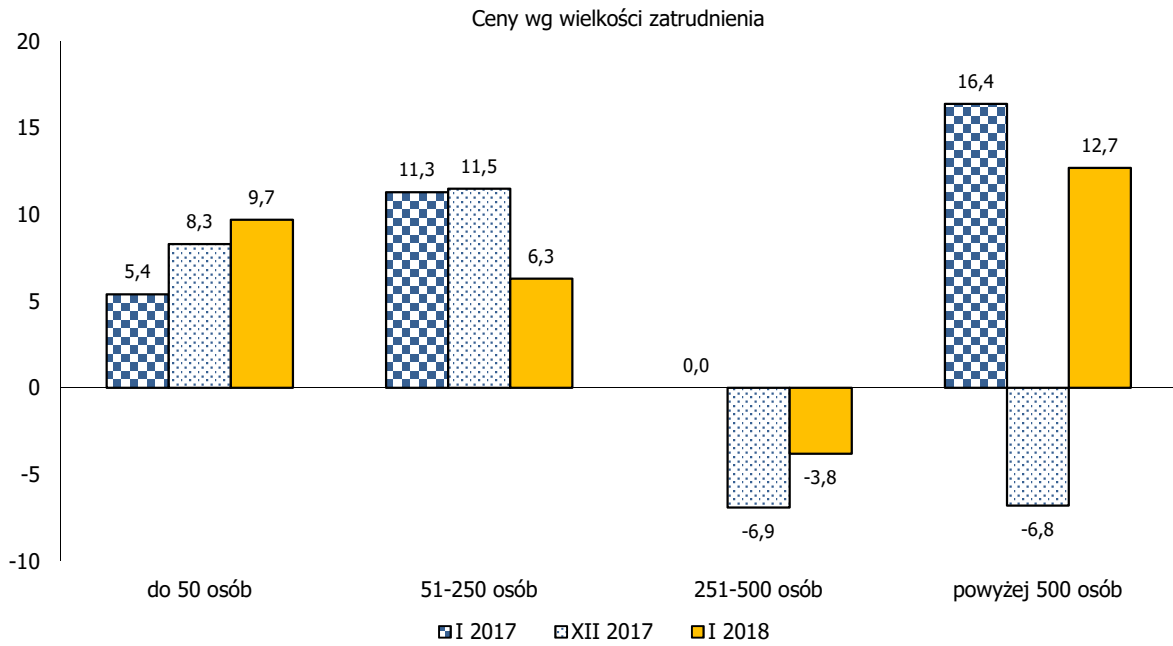

5) Ceny

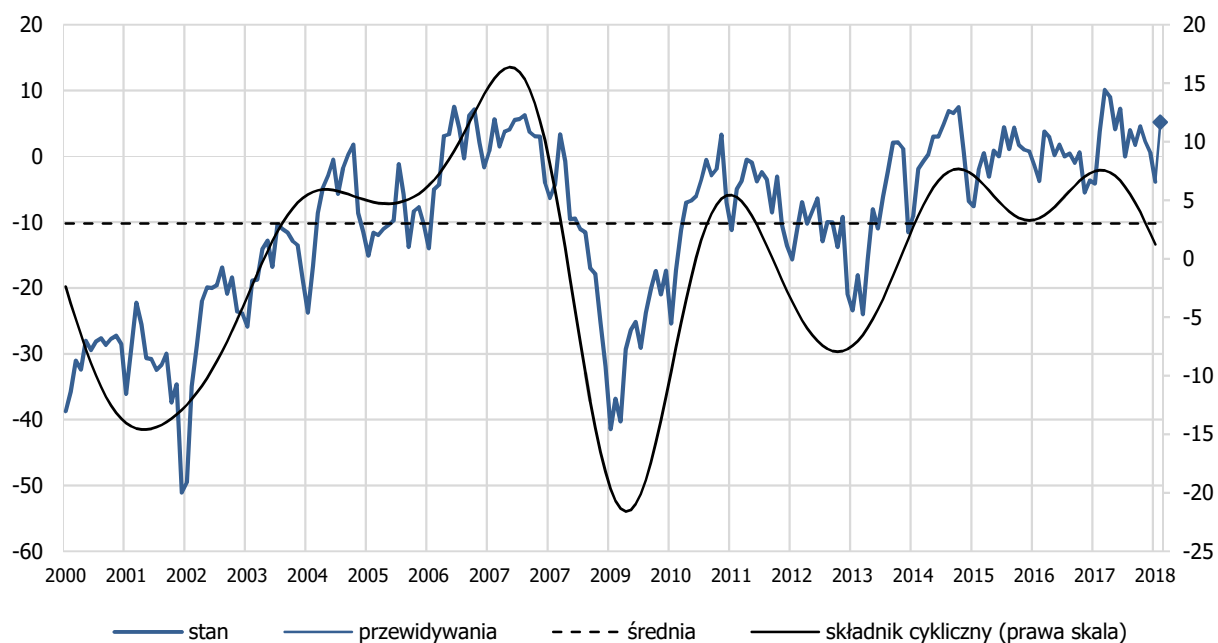

	I'17	X'17	XI'17	XII'17	I'18	przewidywania
wzrost	18,1	14,7	12,2	13,9	13,5	23,7
brak zmiany	72,1	77,4	79,5	78,8	79,2	69,9
spadek	9,8	7,9	8,3	7,3	7,3	6,5
saldo (1.-3.)	8,3	6,7	3,9	6,7	6,2	17,2

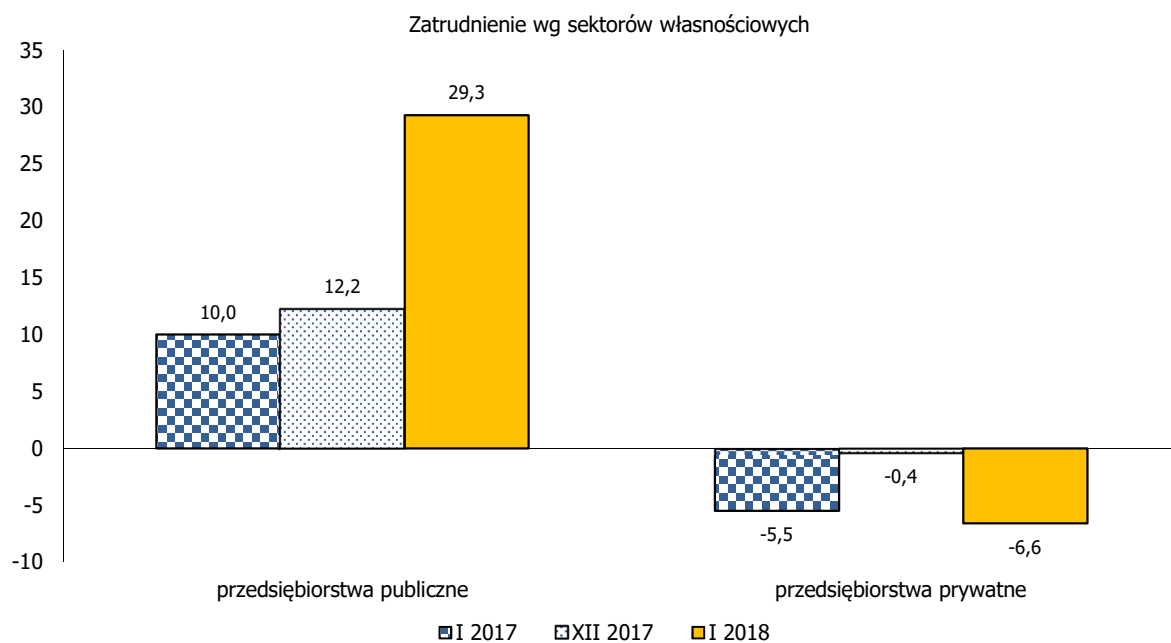

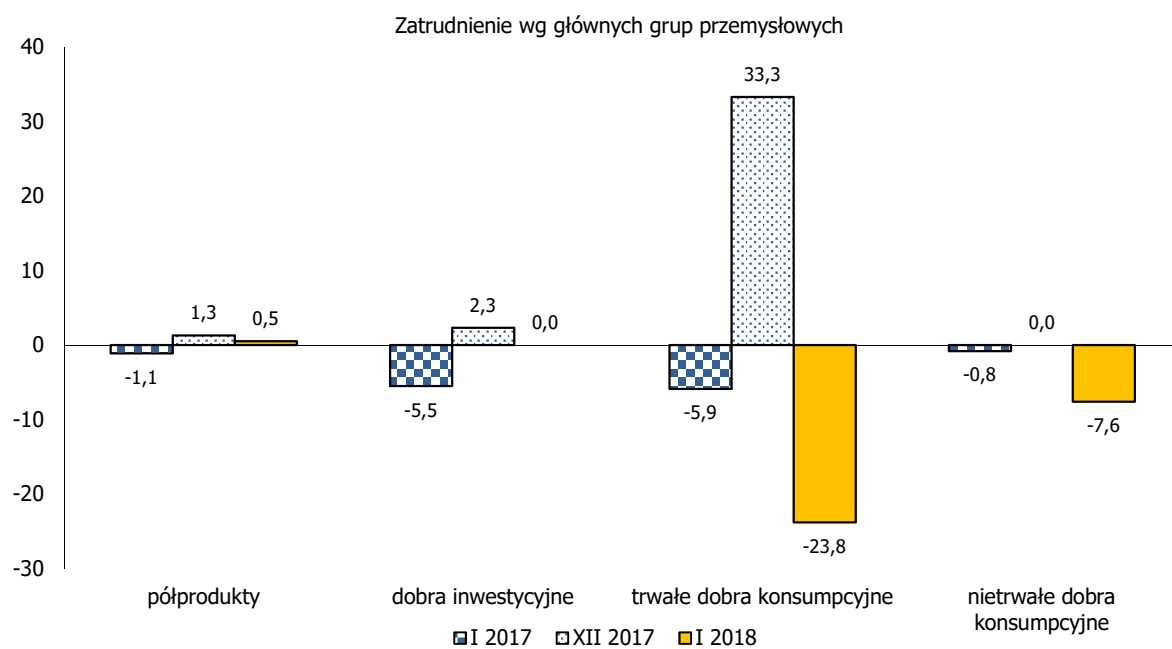
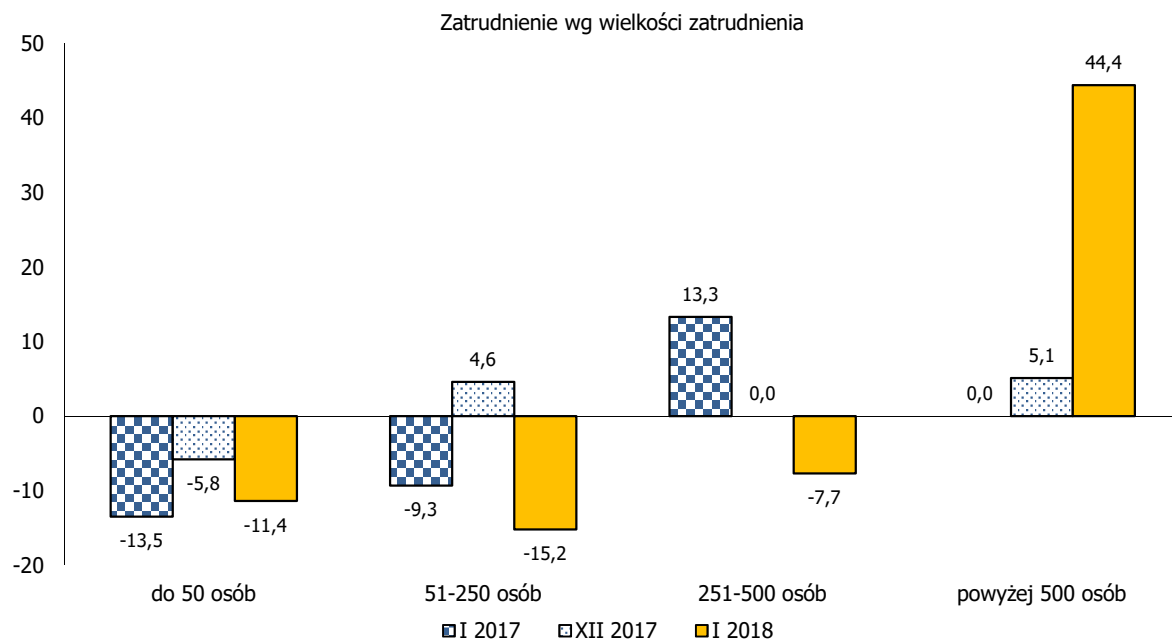

6) Zatrudnienie

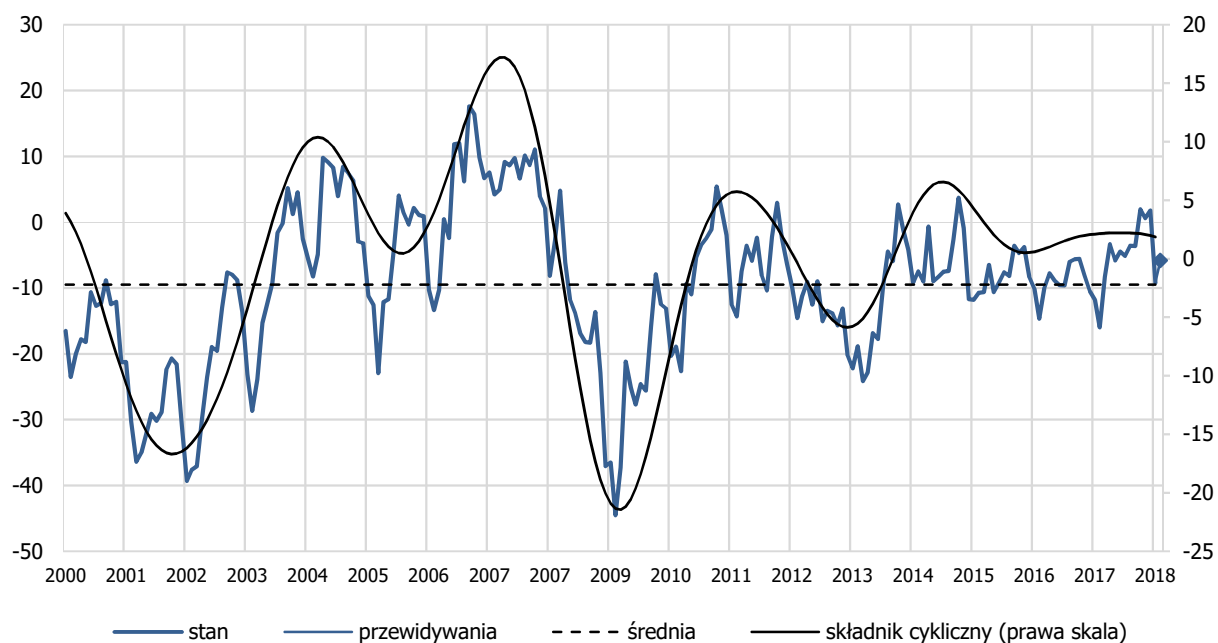

	I'17	X'17	XI'17	XII'17	I'18	przewidywania
wzrost	11,8	15,8	16,1	15,2	15,0	19,8
brak zmiany	72,3	72,9	70,0	70,3	66,2	65,6
spadek	15,9	11,3	13,8	14,6	18,8	14,6
saldo (1.-3.)	-4,1	4,5	2,3	0,6	-3,8	5,2

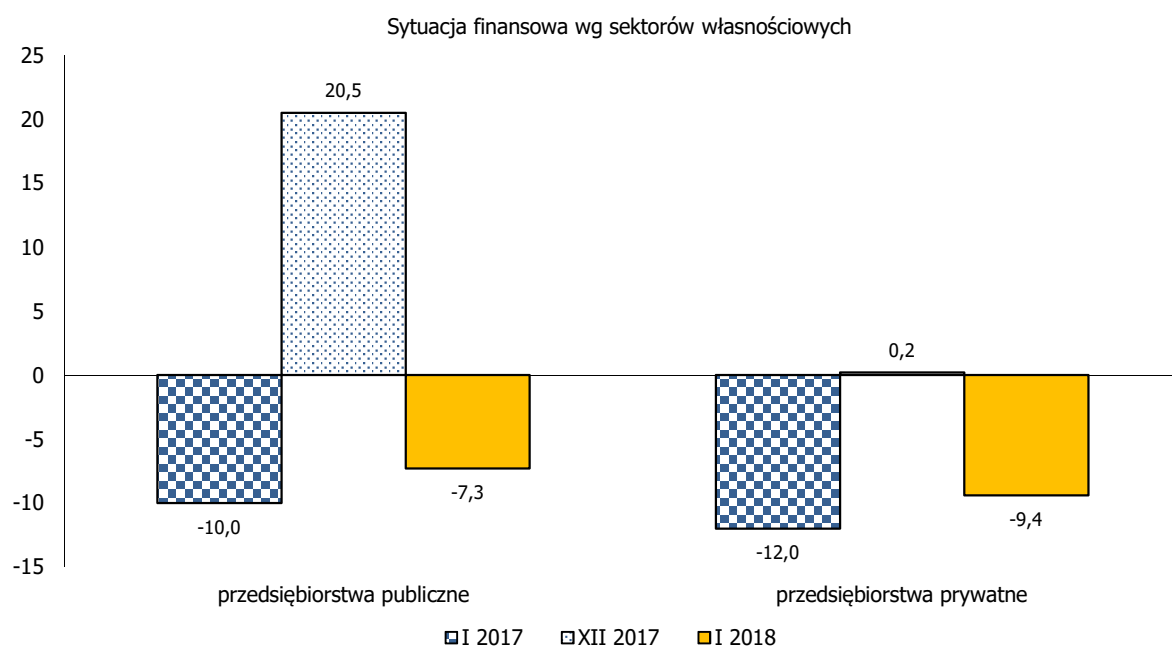

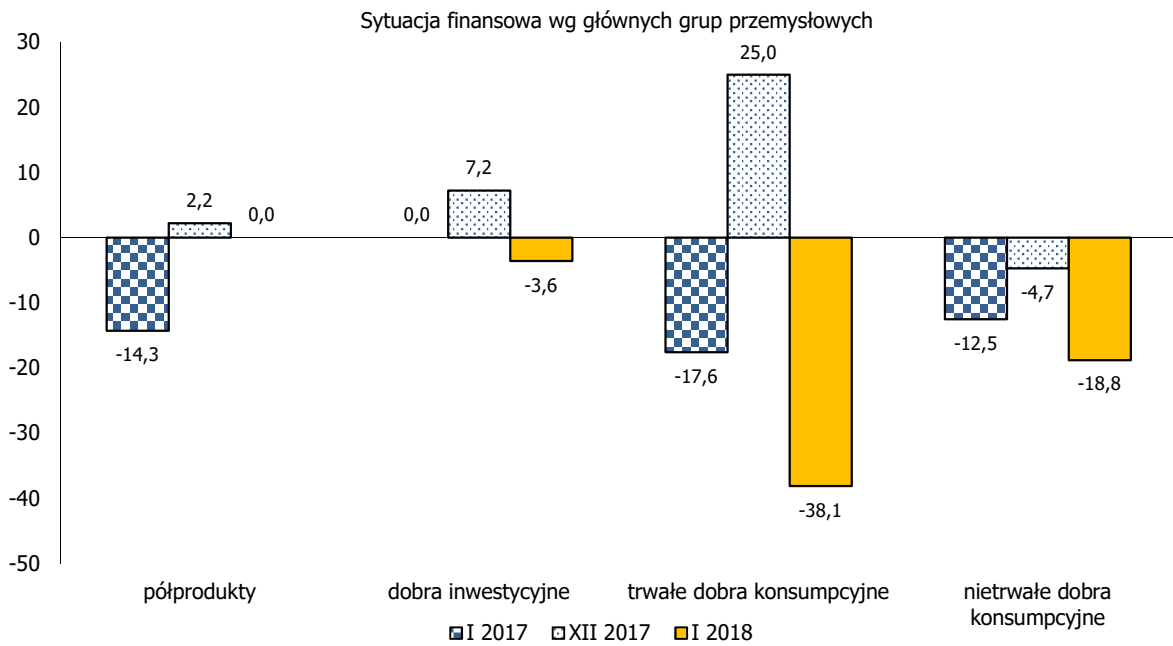
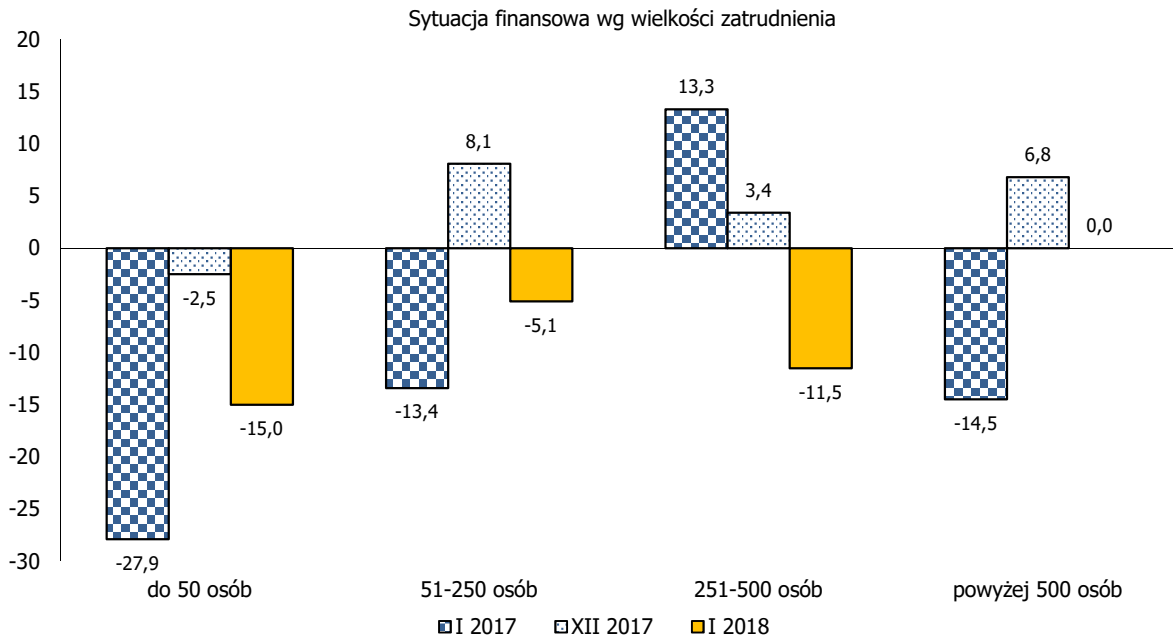

7) Sytuacja finansowa

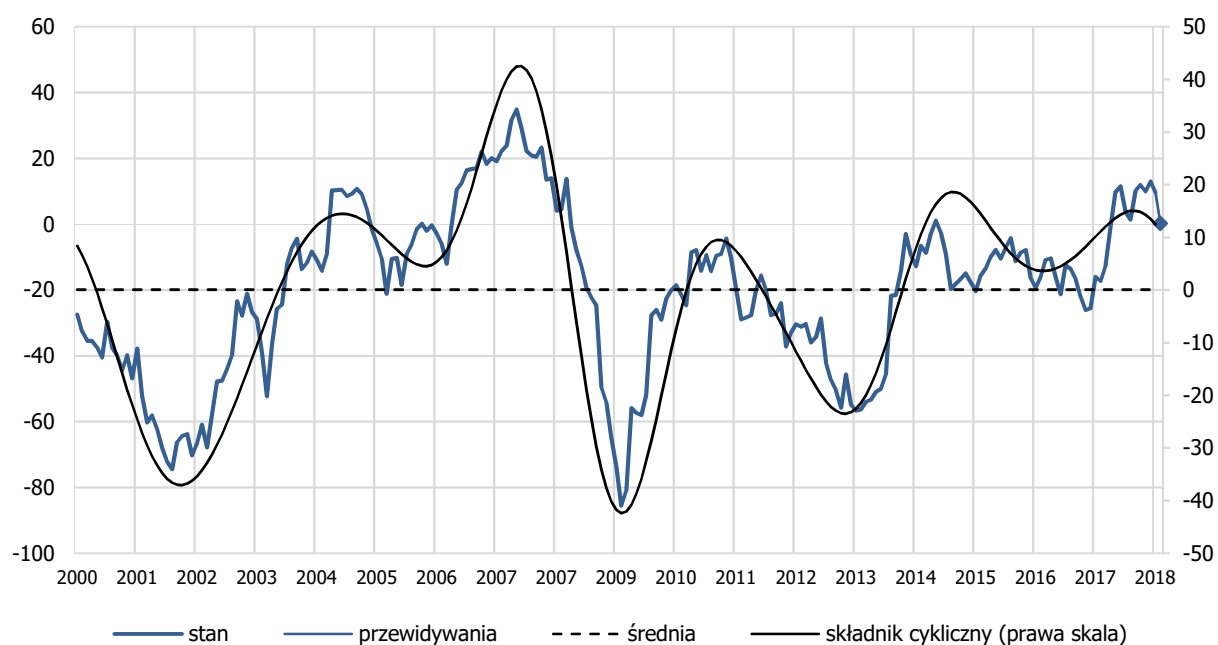

	I'17	X'17	XI'17	XII'17	I'18	przewidywania
poprawa	12,8	17,2	15,8	17,6	10,7	12,8
brak zmiany	62,6	67,6	69,0	66,6	69,4	68,6
pogorszenie	24,6	15,2	15,2	15,8	19,9	18,6
saldo (1.-3.)	-11,8	2,0	0,6	1,8	-9,2	-5,8

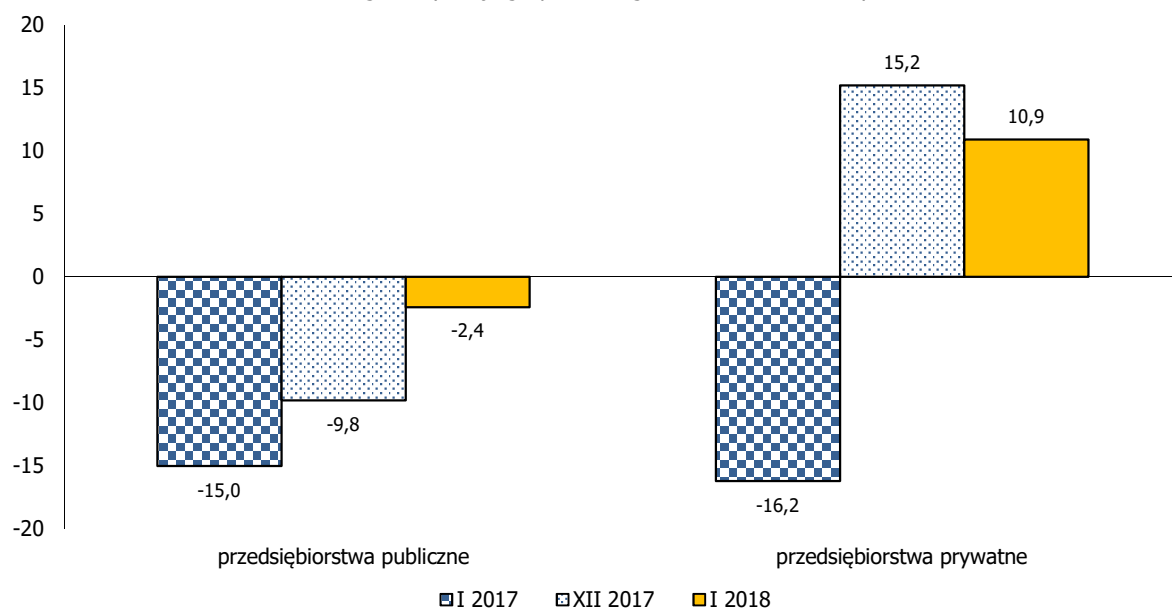

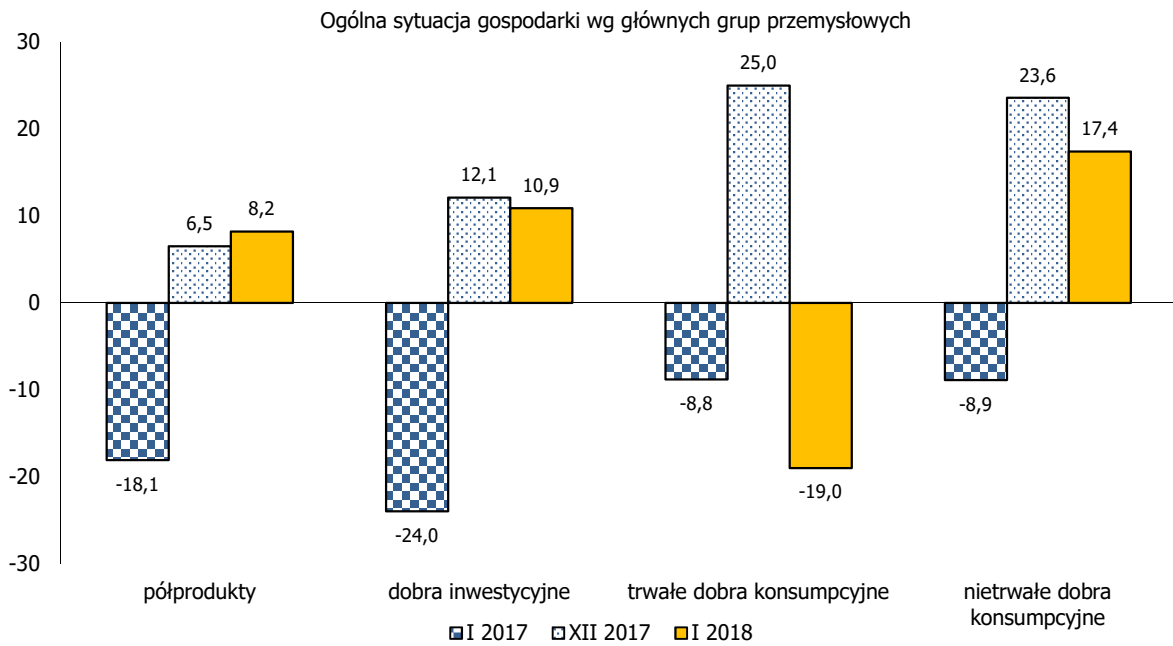
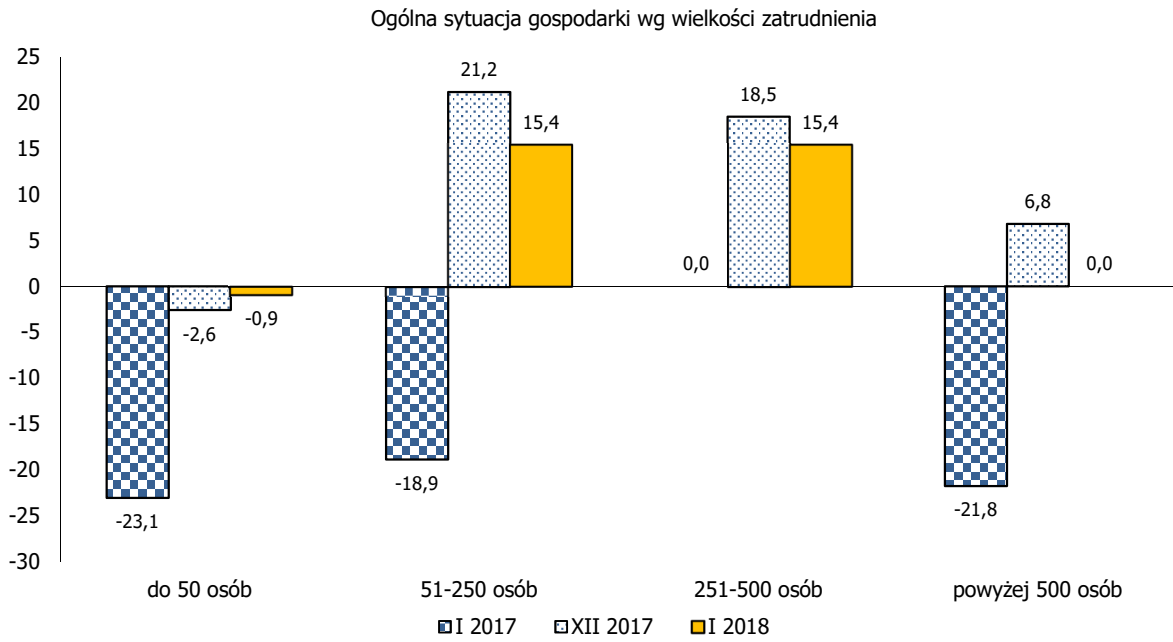
8) Ogólna sytuacja gospodarki

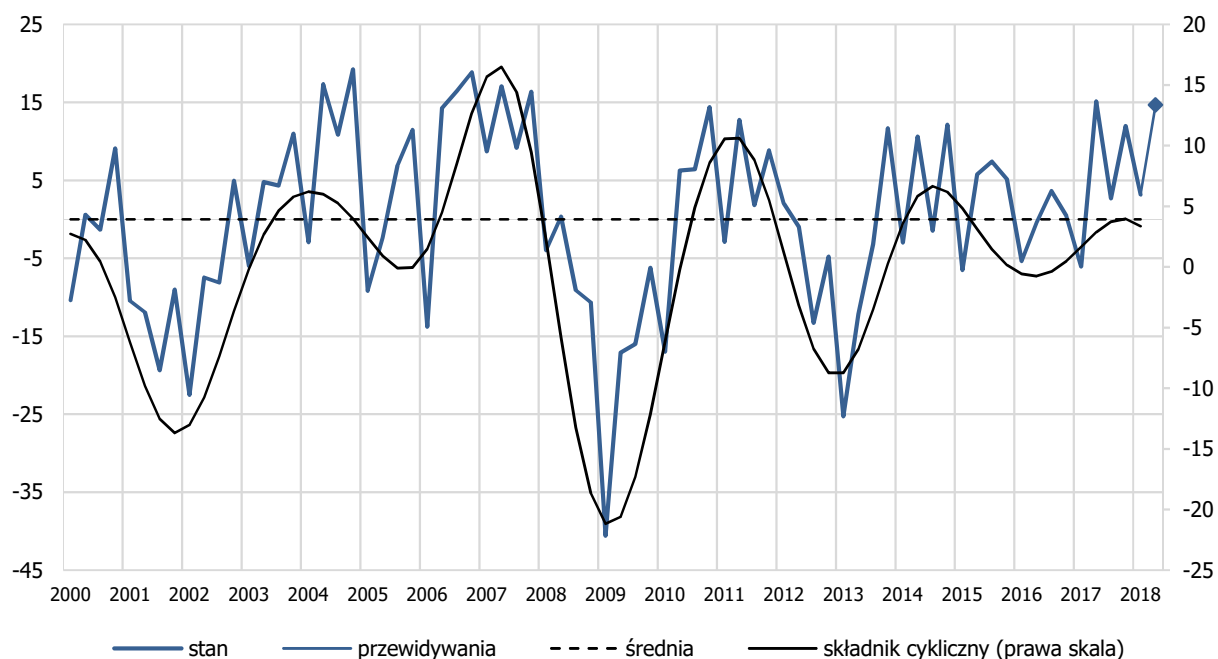
	I'17	X'17	XI'17	XII'17	I'18	przewidywania
poprawa	10,7	23,5	23,8	24,4	22,6	17,7
brak zmiany	62,6	65,0	62,5	64,0	64,4	64,7
pogorszenie	26,7	11,5	13,8	11,5	12,9	17,5
saldo (1.-3.)	-16,0	11,9	10,0	12,9	9,7	0,2

Ogólna sytuacja gospodarki wg sektorów własnościowych

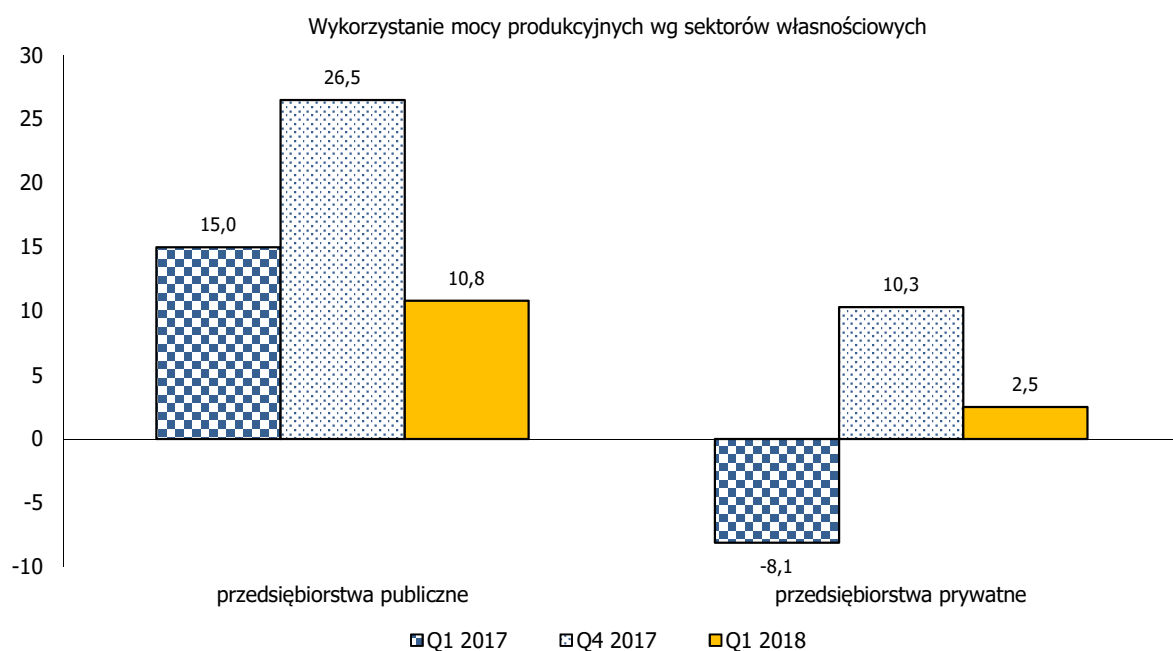

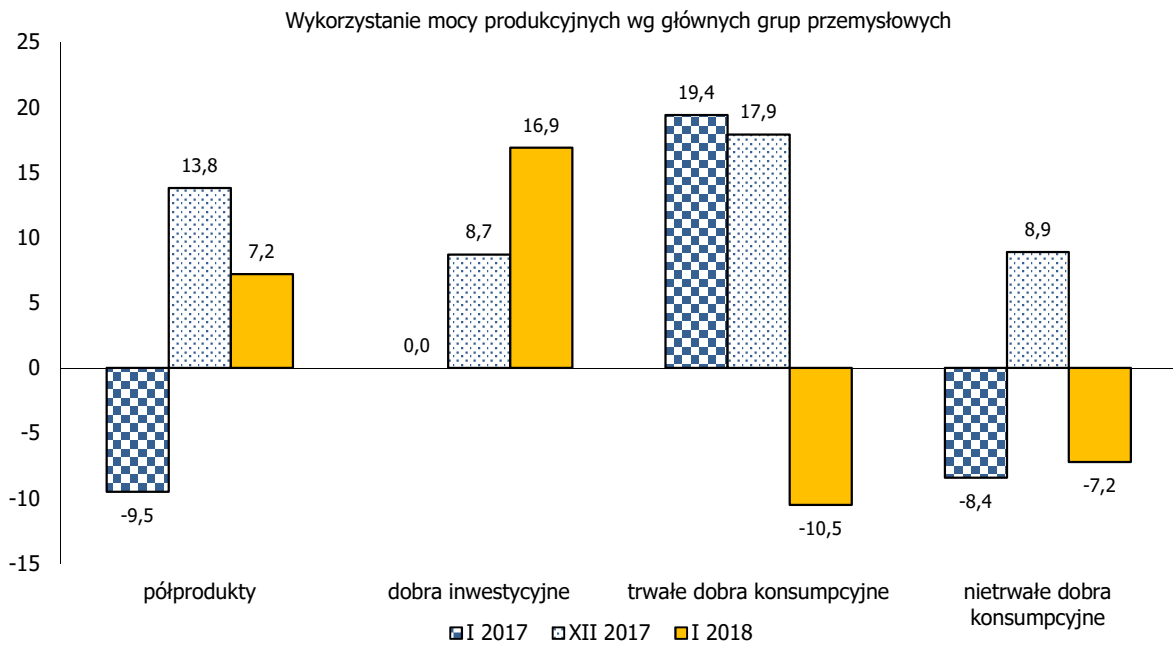
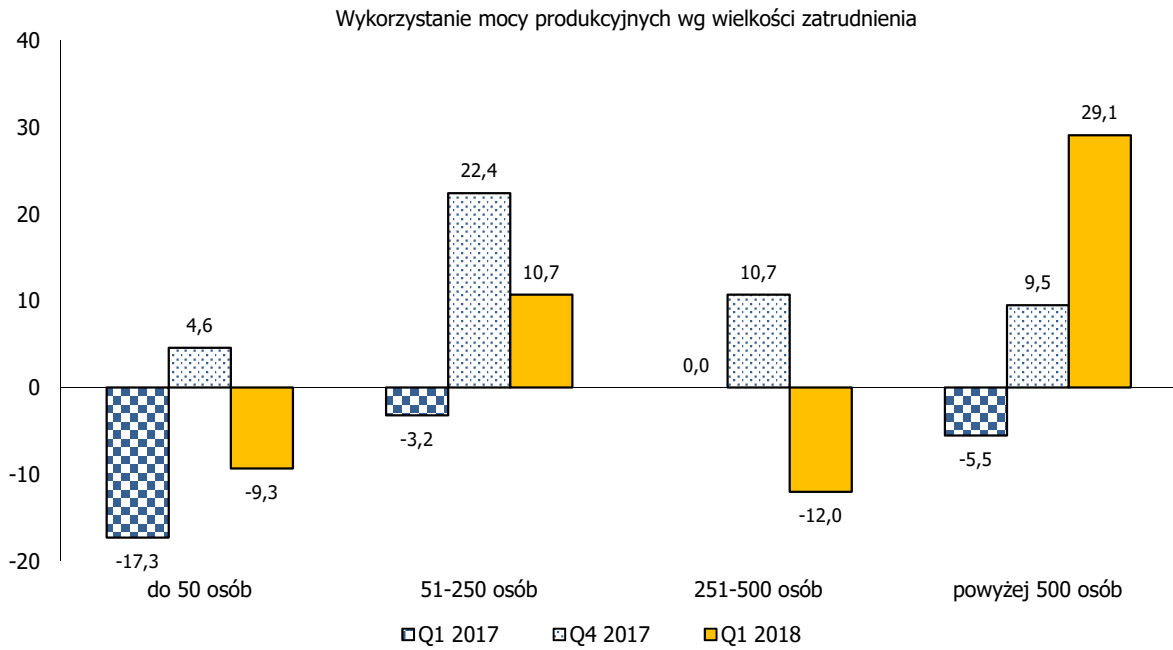

9) Wykorzystanie mocy produkcyjnych

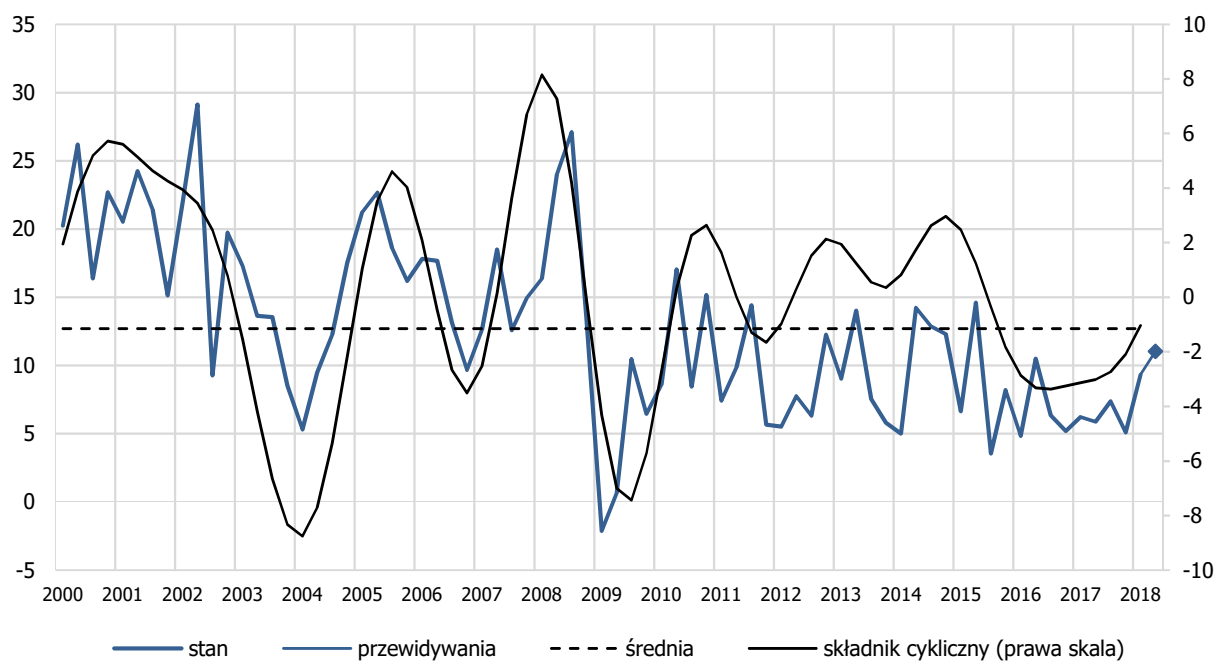

	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	przewidywania
wzrost	14,3	27,7	19,3	23,3	20,2	25,9
brak zmiany	65,4	59,8	64,0	65,3	62,7	62,9
spadek	20,3	12,5	16,6	11,3	17,0	11,2
saldo (1.-3.)	-6,0	15,1	2,7	12,0	3,2	14,6
stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (%)	72,2	74,9	74,4	75,7	70,3	69,8

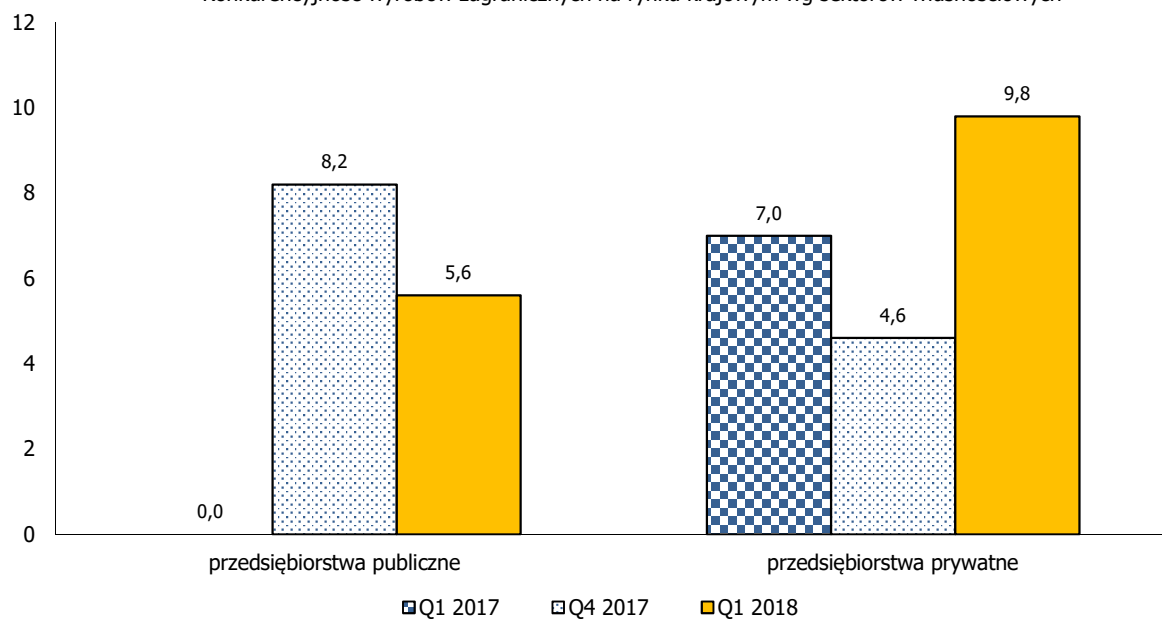

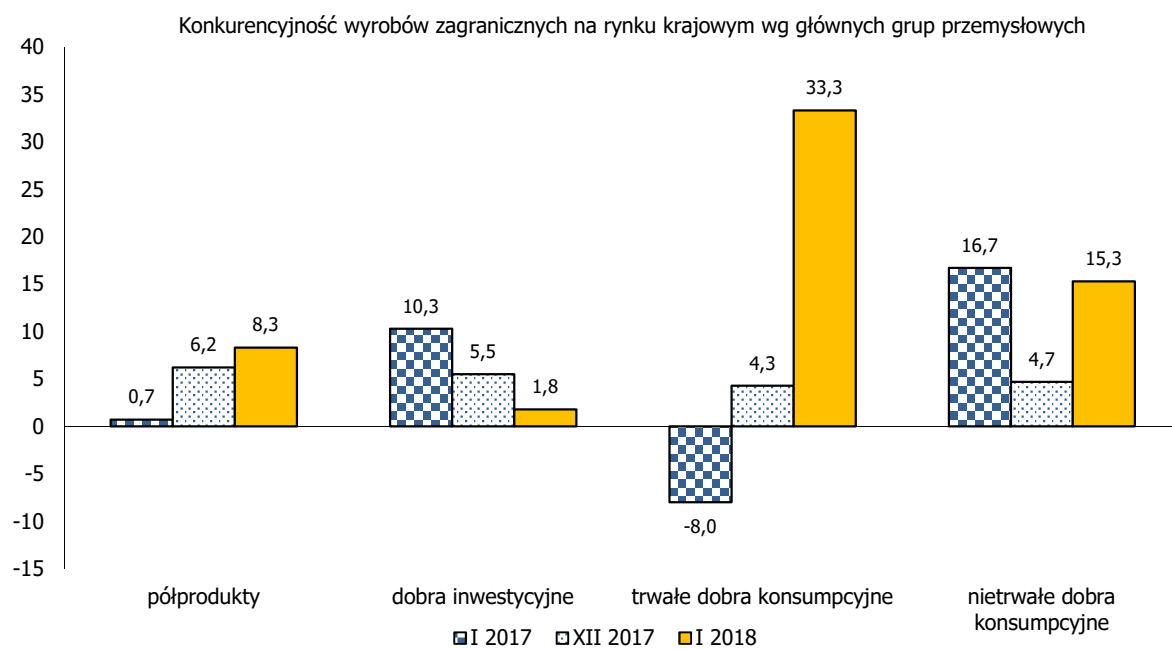
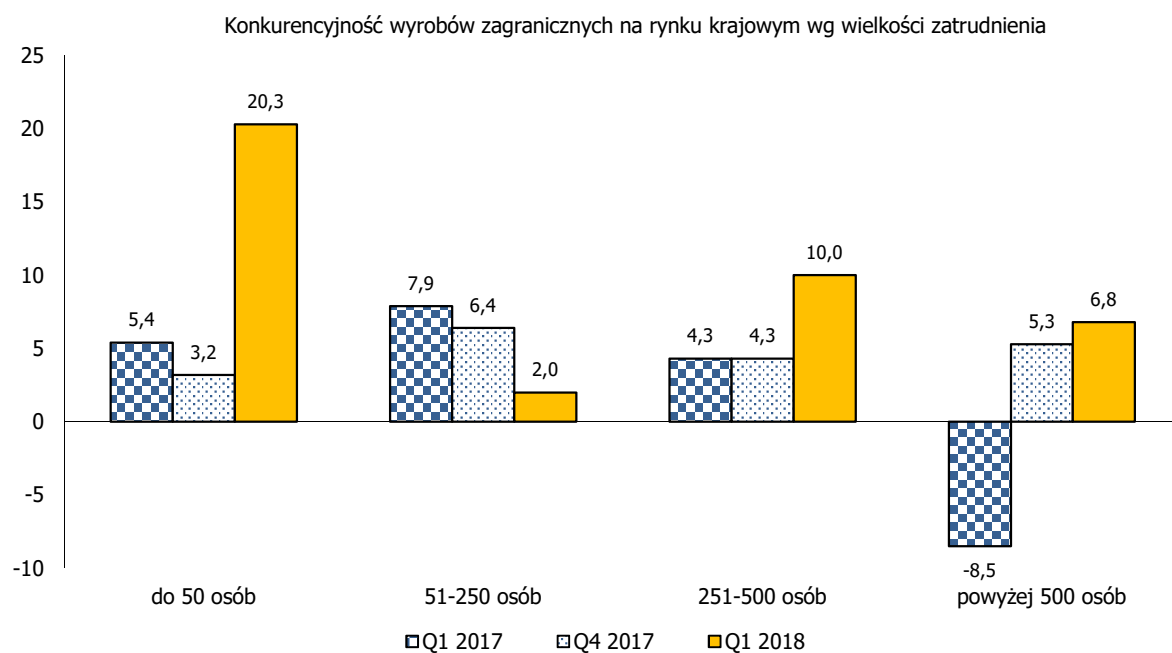
10) Konkurencyjność towarów zagranicznych

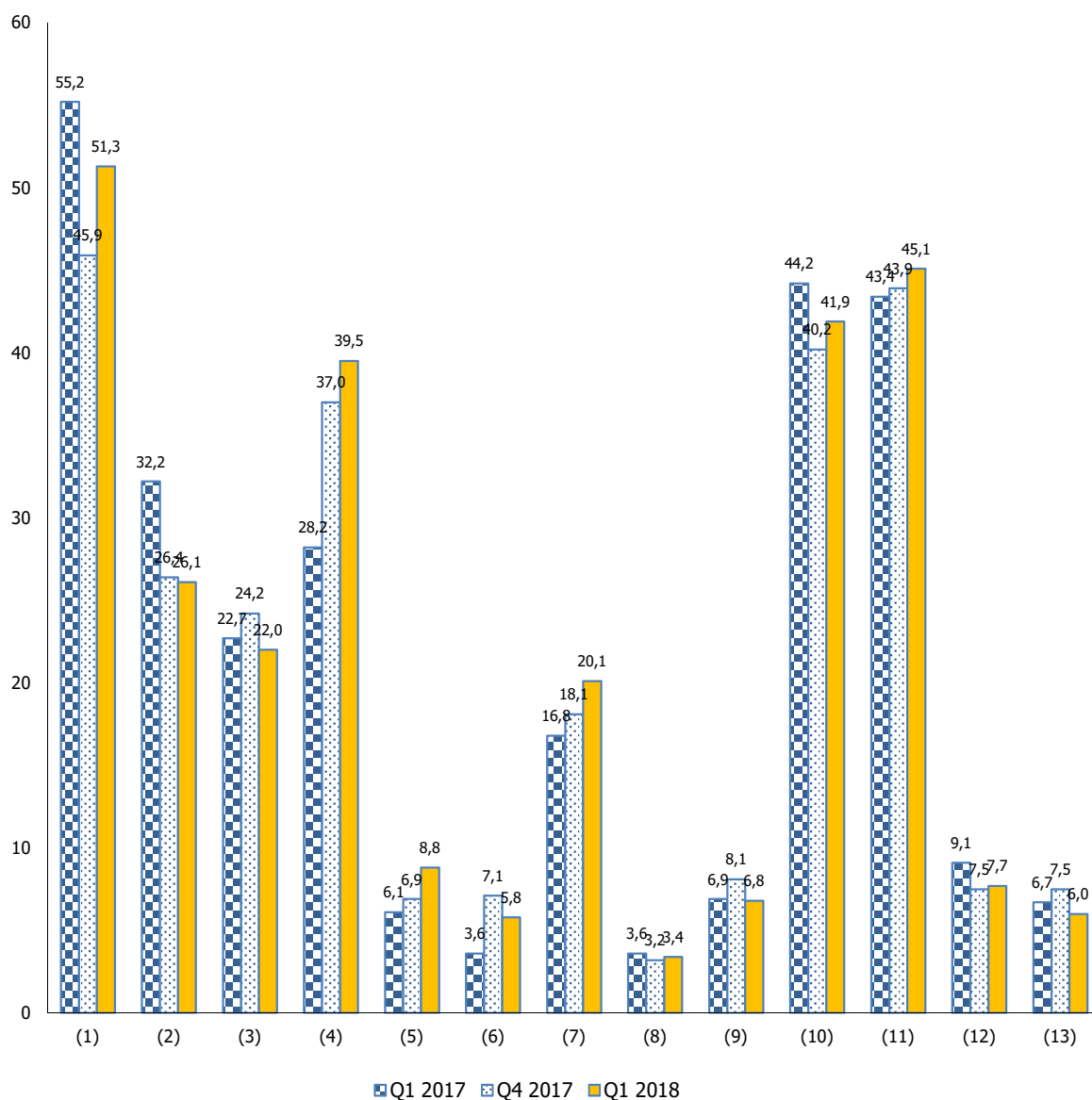
	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	przewidywania
wzrost	14,0	10,7	12,5	10,5	14,8	16,9
brak zmiany	78,2	84,4	82,4	84,1	79,7	77,2
spadek	7,8	4,8	5,1	5,4	5,5	5,9
trudno ocenić	47,0	47,8	38,8	42,5	42,8	51,4
saldo (1.-3.)	6,2	5,9	7,4	5,1	9,3	11,0

Konkurencyjność wyrobów zagranicznych na rynku krajowym wg sektorów własnościowych

11) Bariery działalności gospodarczej

- (1) niedostateczny popyt krajowy
- (2) niedostateczny popyt zagraniczny
- (3) konkurencyjny import
- (4) brak wykwalifikowanej siły roboczej
- (5) niedostateczne wyposażenie
- (6) brak surowców i materiałów
- (7) niska płynność finansowa
- (8) niska dostępność kredytu
- (9) niekorzystne warunki kredytowe
- (10) niestabilność przepisów prawnych
- (11) obciążenia podatkowe
- (12) inne
- (13) nie występują

III. SUMMARY

In January, 2018 the industrial confidence indicator (ICI RIED) declined by 2.5 pts to -0.7 pts. It is still up from the respective last year figure (5.0 pts). Production, total and export orders, and employment decreased, stocks of finished goods grew, financial situation of manufacturers and their opinions about general economic situation in Poland fell under the level of December, 2017. The growth rate of selling prices slightly dropped. Clearly, the slowdown of manufacturing activity is due to negative seasonal factors (all the main balances increased on the yearly basis). Producers are, however, optimistic about their short-term business prospects.